

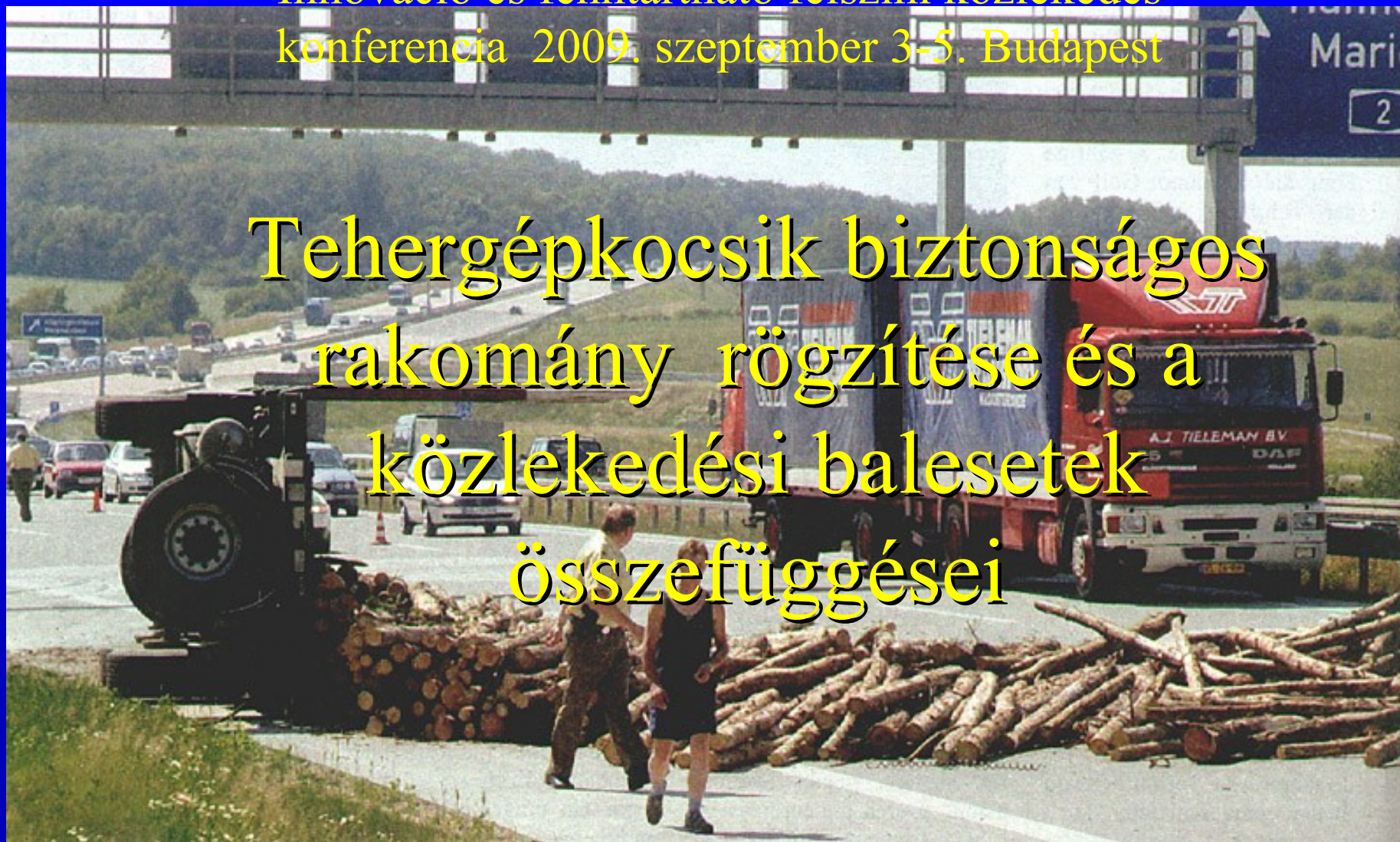
IbB

IRU

International
Road Transport Union

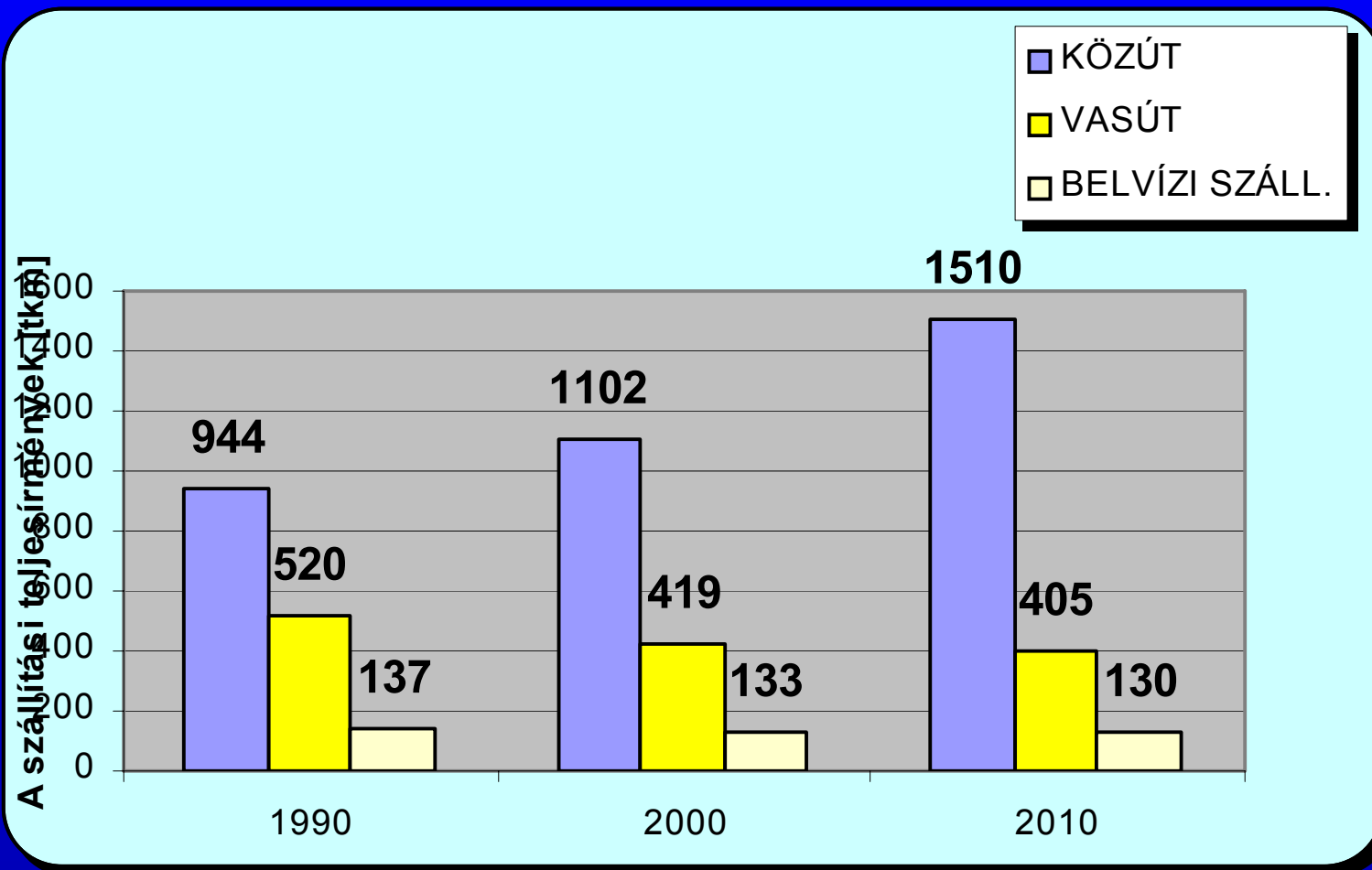
Innováció és fenntartható felszíni közlekedés
konferencia 2009. szeptember 3-5. Budapest

Tehergépkocsik biztonságos
rakomány rögzítése és a
közlekedési balesetek
összefüggései

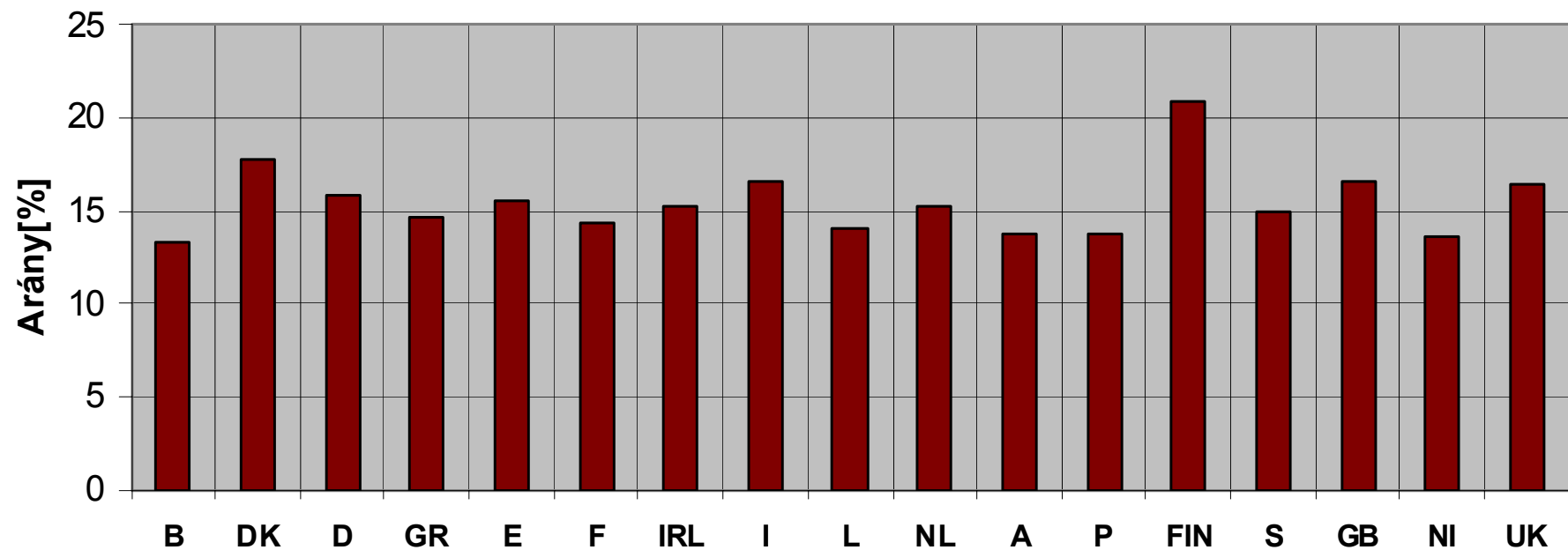
Dr.-Ing. Kőfalvi Gyula

Különböző áruszállítási módok részesedési trendje 2010-ig

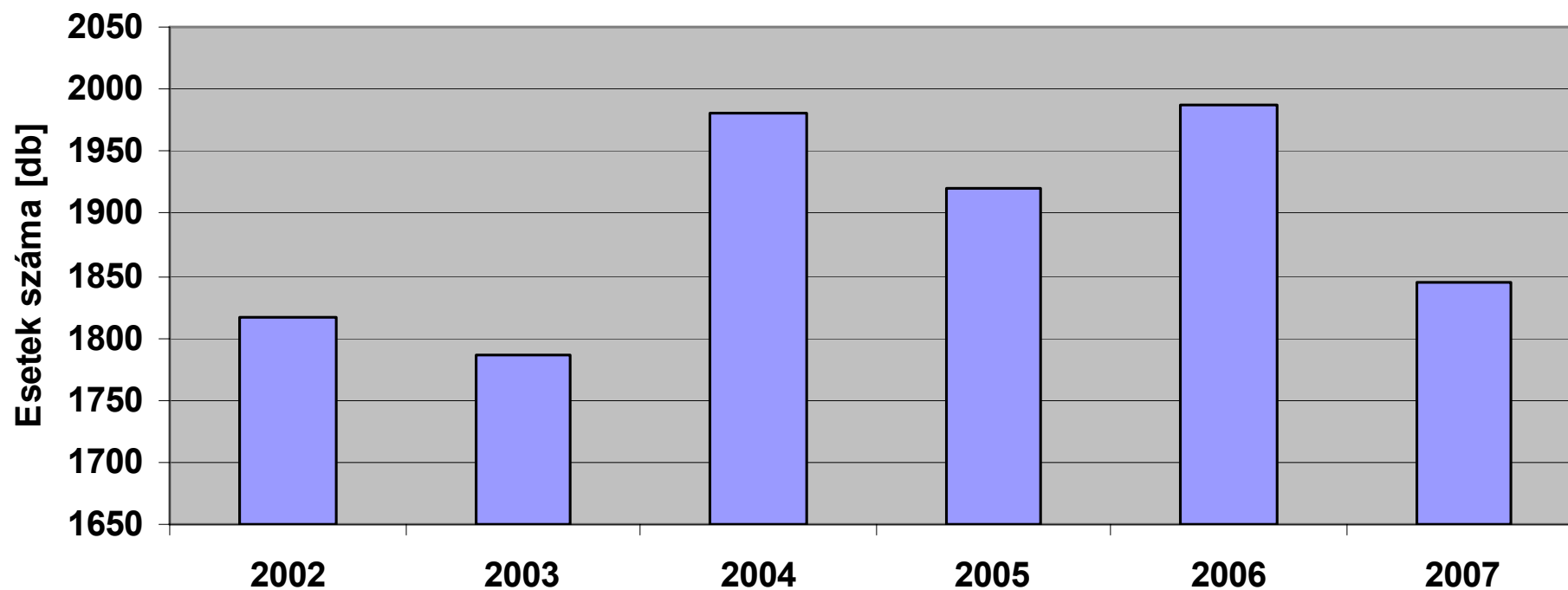
Tehergépjármű balesetek megoszlása Európában

Tehergépjárművek okozta balesetek megoszlása Európában

Tehergépjármű balesetek Magyarországon

Tehergépkocsi balesetek alakulása (2002-2007)

Rakomány leesés

Rakomány rögzítési hiányosságok

Hibátlan	24,0 %
Kis hiba	36,0 %
Meghatározott hiányosság	40,0 %

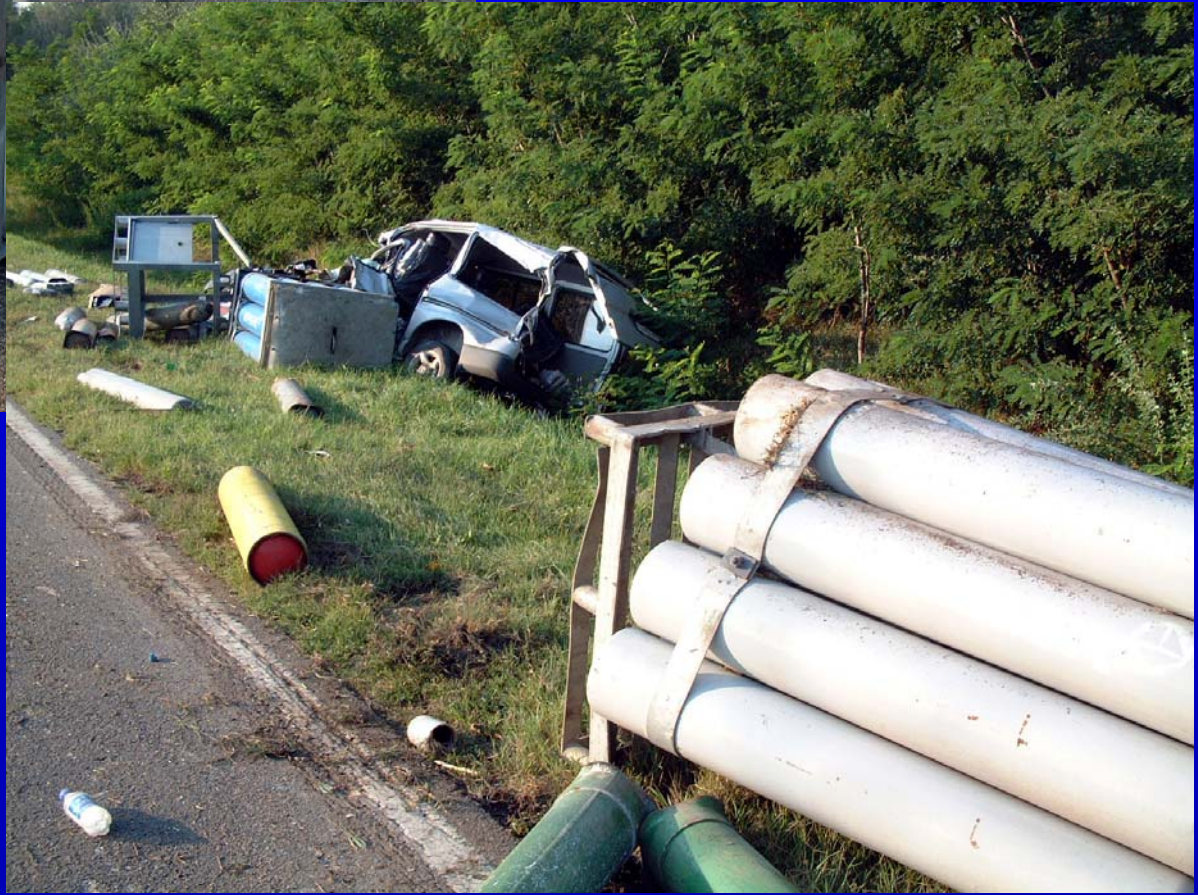
Forrás: GDV/BGL , Németország 2006

Helytelen gázpalackrögzítés tragikus következményei

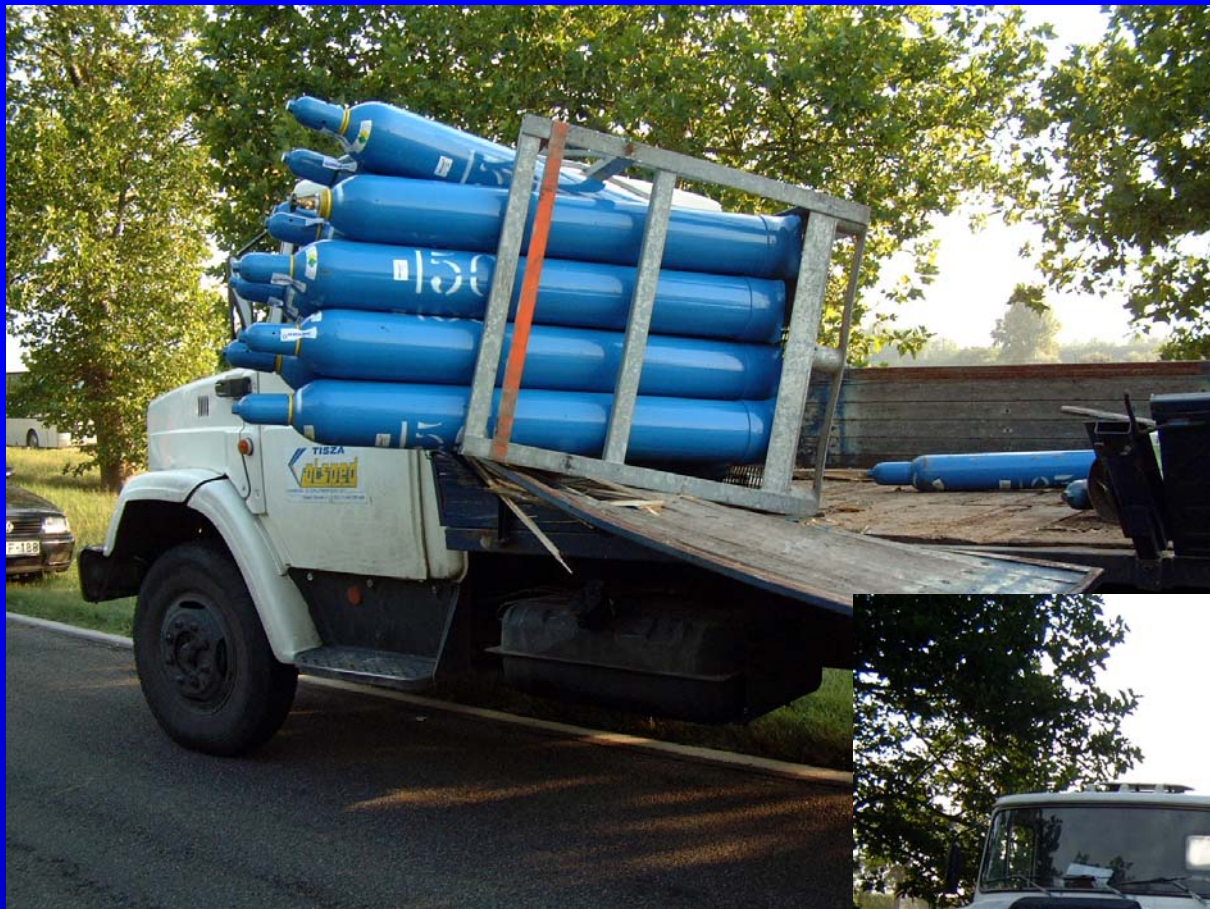

Magas súlypontú rakományú félpótkocsi borulása

EN-szabványok

- EN 12195 1. rész (1988) Rögzítő erők számítása
- DIN EN 12195 2. rész (2001) hevederek Műszálas
- DIN EN 12195 3. rész (2001) Rögzítő láncolás
- DIN EN 12195 4. rész Rögzítő drótozás
- DIN EN 12640 (2000) Rögzítő ékek
- DIN EN 12691-1(2000) Csereszekrények-ponyva

EN-szabványok

- DIN EN 12691-2 Csereszekrény- függönyponyva
- 12642 átalakítás alatt (1987) Felépítmények
- 12642 XL (német)(2003) RO/RO
- DIN EN 28367-1(ISO 9367-1) Haszongép-járművek
- DIN EN 28367-2(ISO 9367-2) Félpótkocsi

Magyar MSZ EN szabványok

MSZ EN 12195-1 rakományrögzítő eszközök közötti járműveken- rögzítő erők számítása

MSZ EN 12195-2 -Mesterséges szálból készült rögzítőheveder

MSZ EN 12195-3- Rögzítőláncok

MSZ EN 12195-4 –Rögzítő acélsodrony kötelek

A gépkocsi menetállapotai

- **Elindulás-gyorsítás**
- **Haladás egyenletes sebességgel**
- **Kanyarodás**
- **Fékezés**

Ezek miatt a felépítményre

- **hossz-**
- **kereszt-**
- **függőleges irányban gyorsulások hatnak**

Függőleges
gyorsulások
0,4 – 0,5 g

Függőleges
gyorsulások
0,8 – 1,0 g

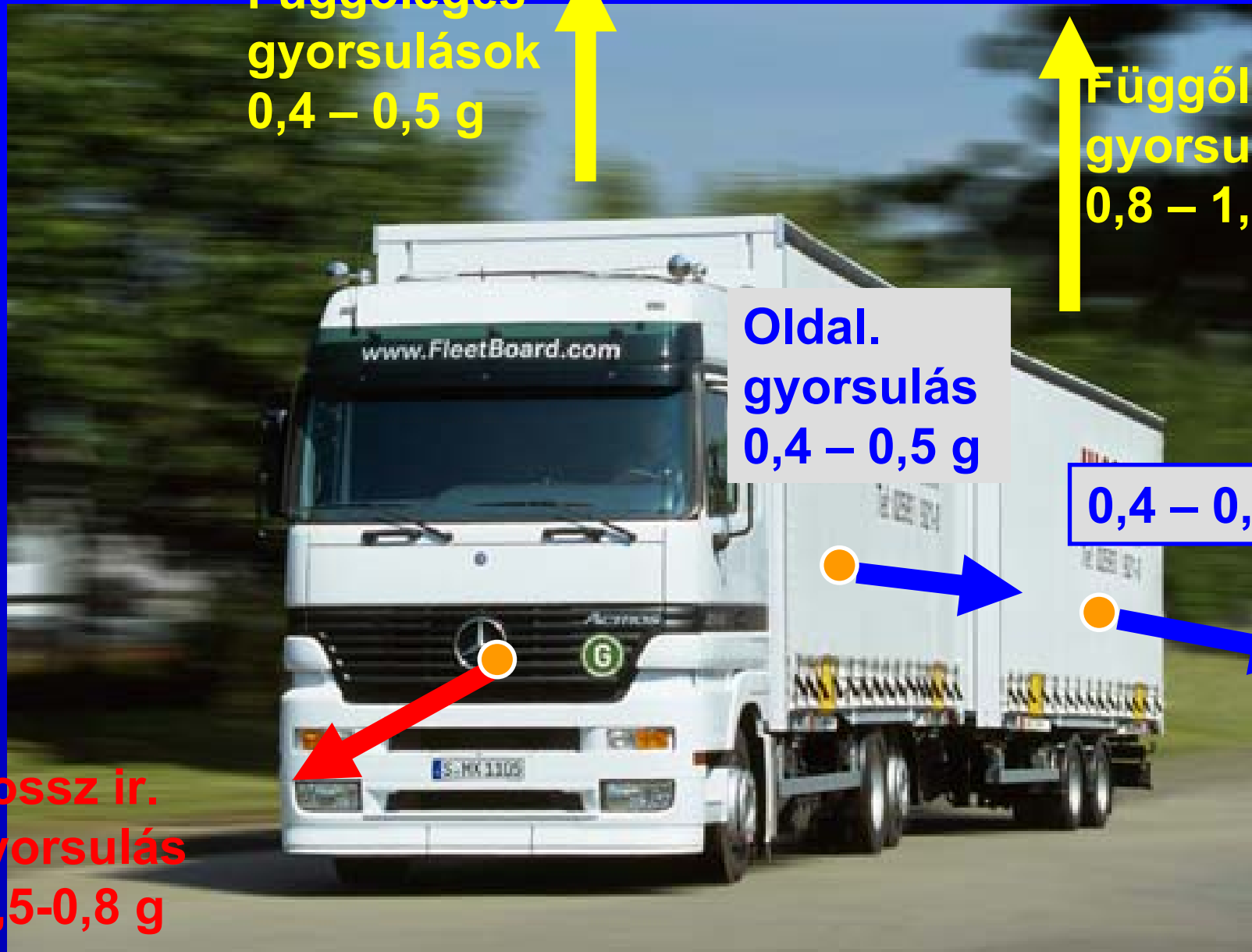

Oldal.
gyorsulás
0,4 – 0,5 g

0,4 – 0,6 g

Hossz ir.
gyorsulás
0,5-0,8 g

I. határérték: A megengedett
hasznos teherbírás értékét nem
szabad túllépni(G_{hmax})

II. határérték: A megengedett
mellsőtengely-terhelés nagyságát
nem szabad túllépni.

(G_{1max})

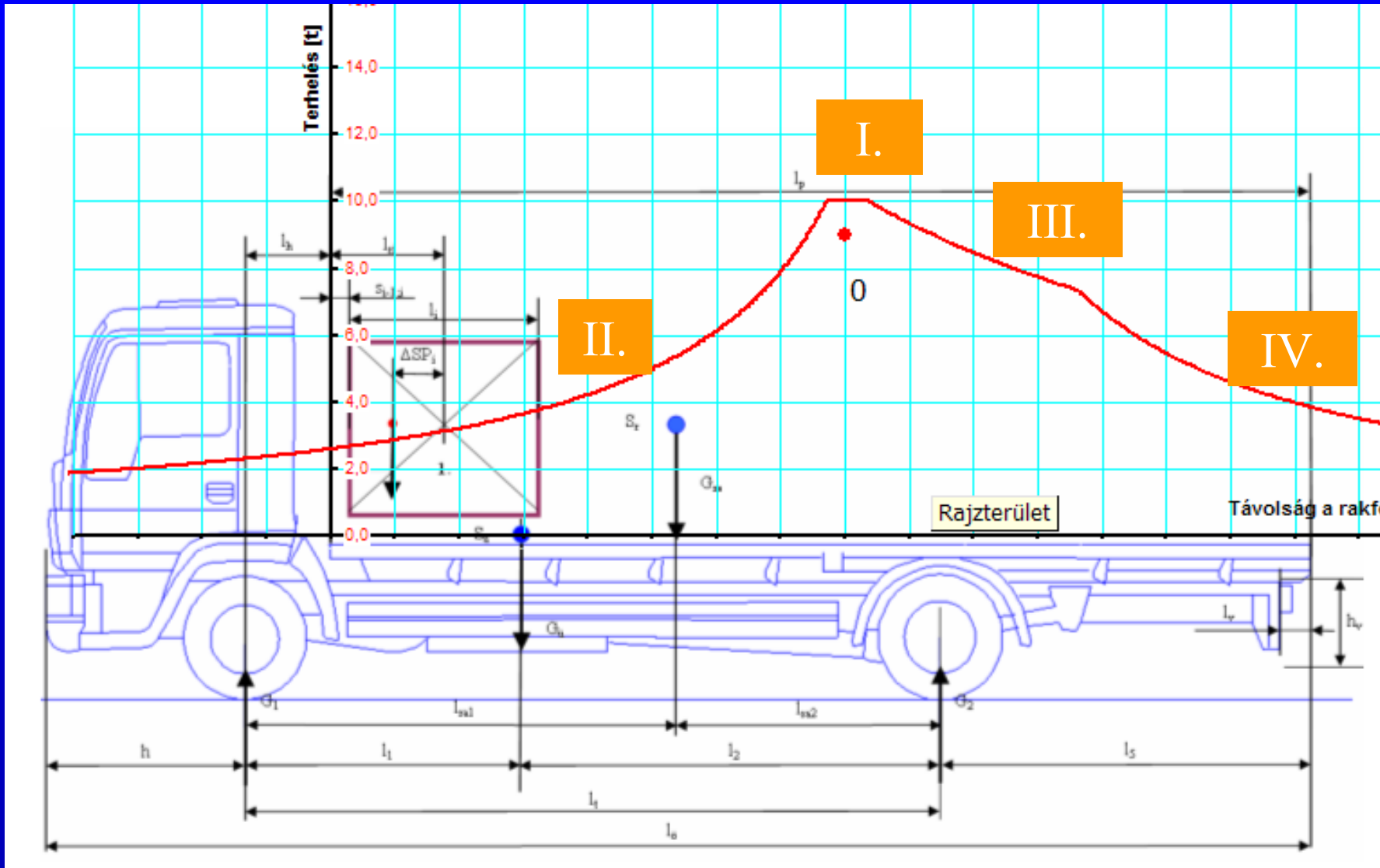
III. határérték: A megengedett
hátsótengely-terhelést nem szabad
túllépni.

($G_{Bmax} = 11,5 \text{ t}$)

IV. határérték: A minimális
mellsőtengely-terhelés értéke alá
nem szabad kerülni ($G_{1meg} = 0,2-0,25$

Dr.-Ing. Kőfalvi Gyula

Teher elosztási diagram tgc 4 x 2

A szállító járműre vonatkozó szilárdsági követelmények :

- **Homlokfal – hátfal**
- **Oldalfal - Ponyva**
- **Rakfelület**
- **Rögzítő helyek**

Homlokfal

0,4 G
statikus terhelés
5 percig
deformáció nem
megengedett

Max. 5000
daN

G = rakomány súlyereje

Dinamikus vizsgálat,
ütközés 2g-vel

DIN EN 283 és 284 12642 ill. 12642 X vagy XL

- Homlokfal $0,4 \times F_H$ max 5000 daN

– Oldalfal $0,3 \times F_H$ max 3100 daN

– Hátfal $0,25 \times F_H$ max 3100 daN

DIN EN 12642 XL előírás (megerősített homlokfal)

	DC 9.5	EN 12642 L	EN 12642 XL
Homlokfal	13.500 daN	5.000 daN	13.500 daN
Oldalfal	8.100	8.100-	10.700-
Oldalfal boksza (több szint)			13.500-
Hátfal	8.100-	3.100-	8.100-

Statikus homlokfal vizsgálat DIN EN 12642 XL

0,5 x Gh

Statikus hátfal vizsgálat DIN EN 12642 XL

0,3 x Gh

Statikus oldalfal vizsgálat $0,4x$ hasznos terhelés

Statikus oldalfal vizsgálat (0,5x hasznos terhelés – kétszintű rakodás)

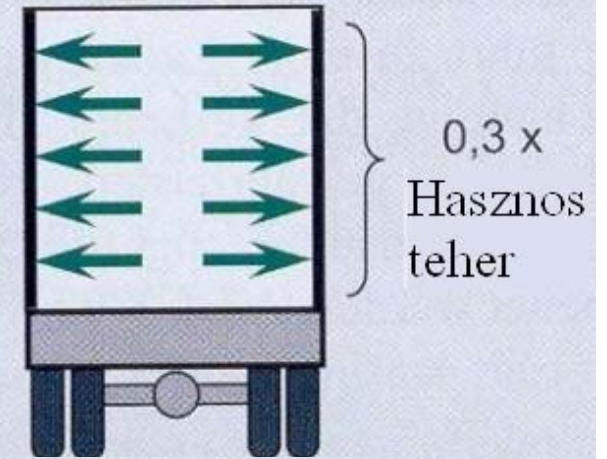
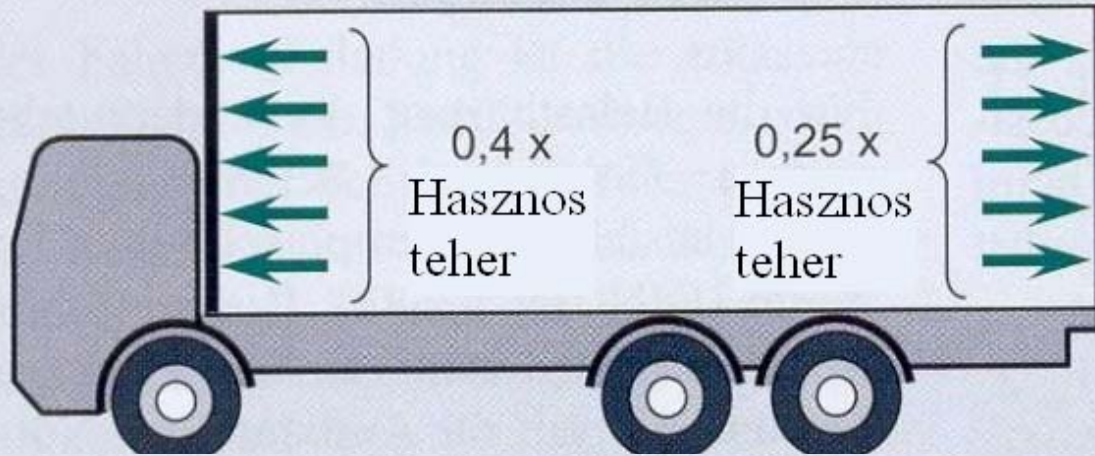

Dinamikus vizsgálat EN 12642 XL körpálya $a_y = 0,5g$ ill. sávváltás

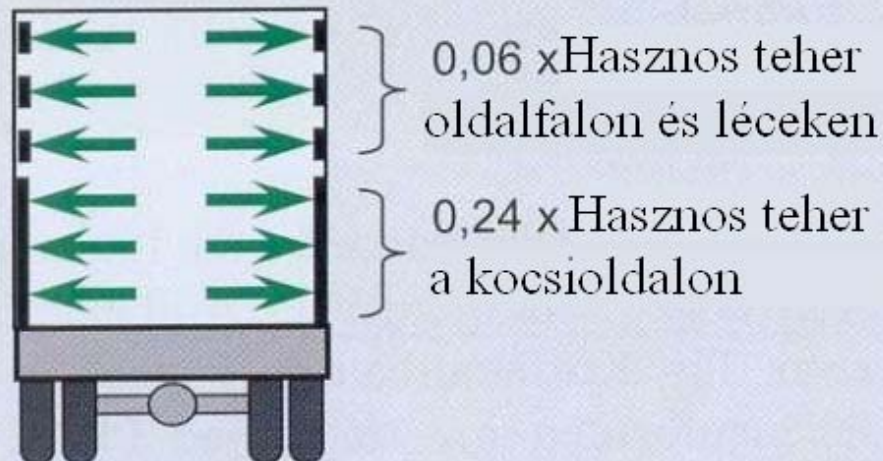
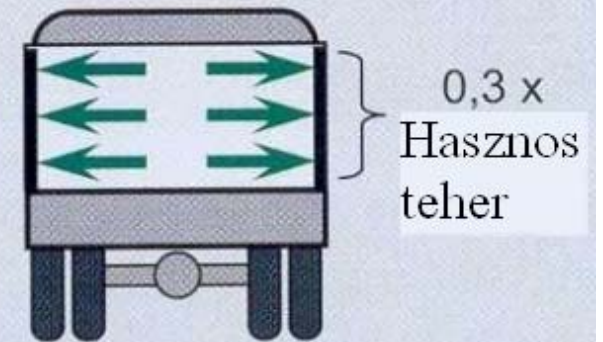
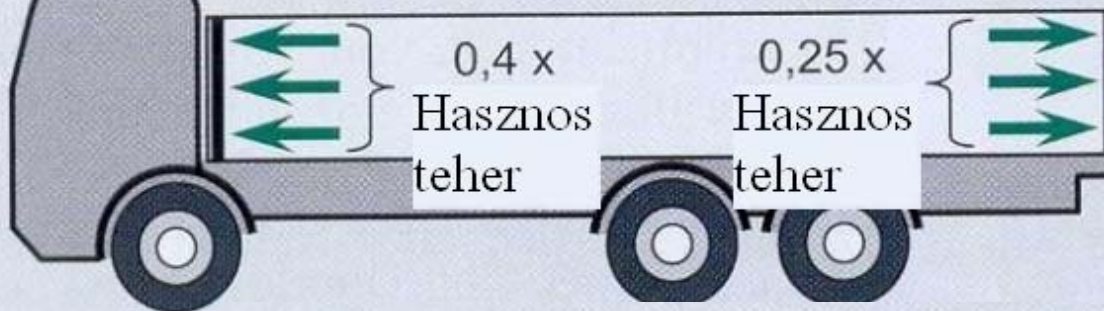
max. 5.000 daN

max. 3.100 daN

max. 5.000 daN

max. 3.100 daN

EN 12642

A rögzítő helyek szilárdsági követelményei DIN EN 12640

Homlokfalnál : min. 1000 dN

A plató szélén a G₀ függvényében :

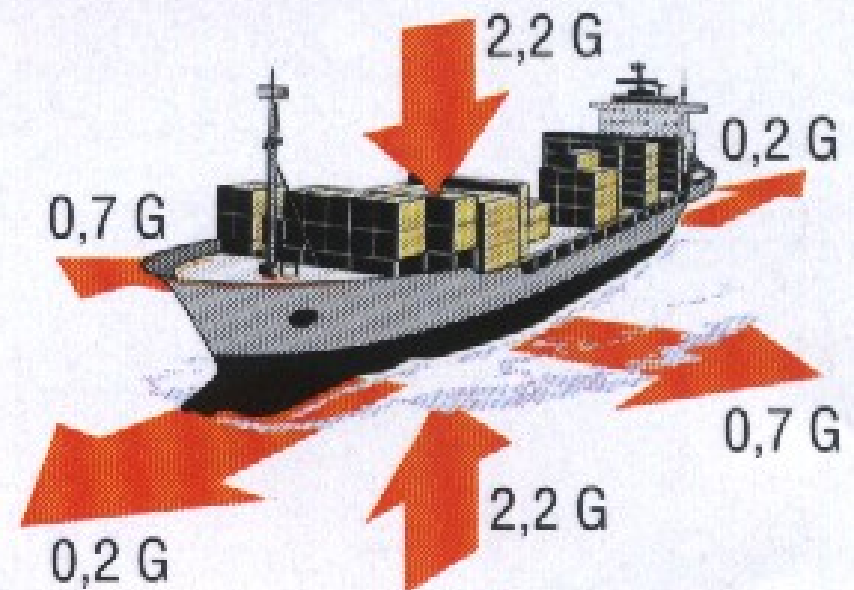
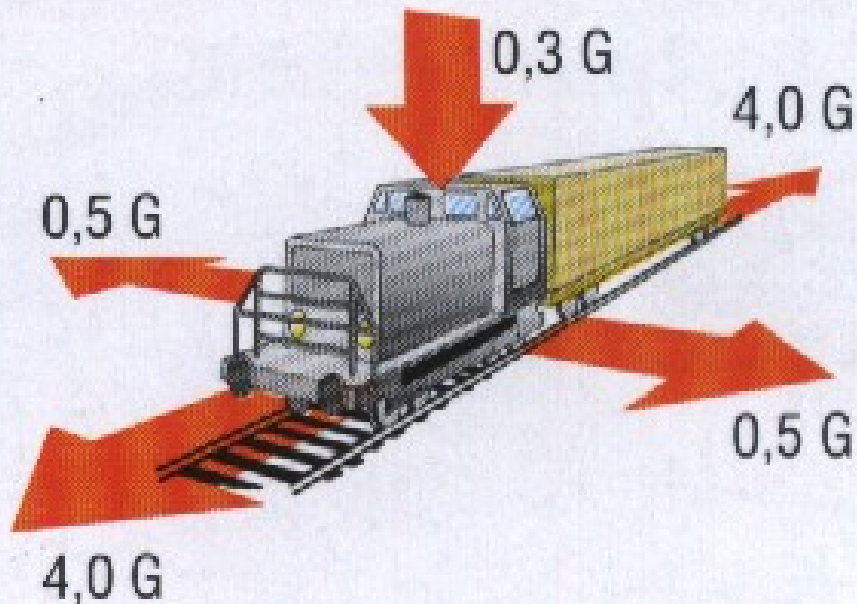
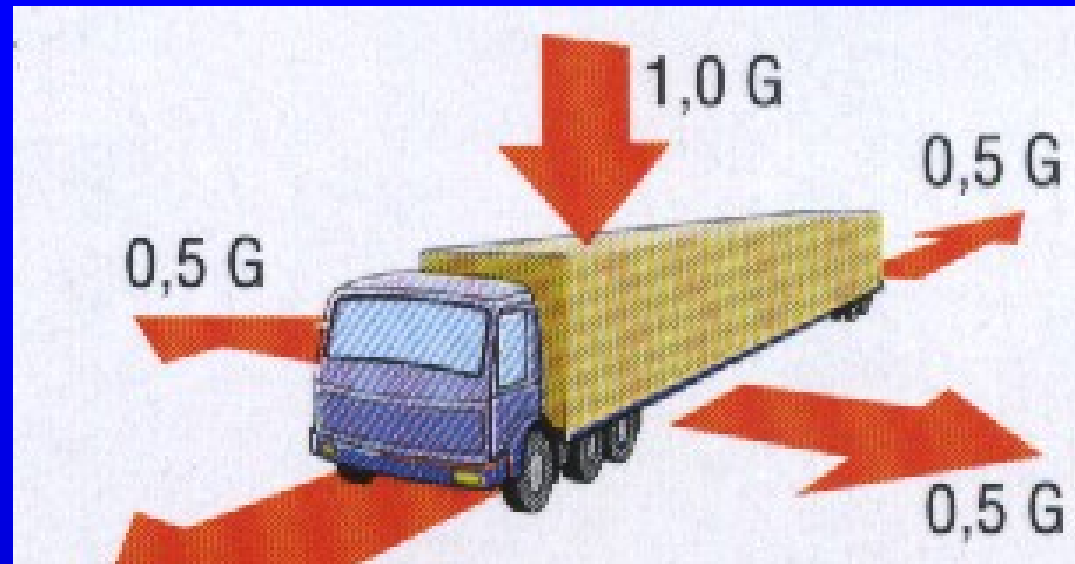
3,5 t = 400 daN

3,5 - 5,0 t = 500 daN

7,5 t = 800 daN

12 t = 2000 daN

Biztosító erők a rakomány súlyerő függvényében

Gyorsulás tényező „ C „ (DIN EN 12195-1)

- $C = a/g$ (dimenzió nélkül)

Előre   **C = 0,8**

Oldalra   **C = 0,5 (billenés 0,7)**

Hátra   **C = 0,5**

Csúszás

$$F_{\text{súrlódás}} \leq F_{\text{tömeg}}$$

$$\mu \cdot m \cdot g \leq m \cdot a$$

$$\mu \leq a/g$$

$$\mu \leq c$$

Csúszás

Rakományrögzítés szükséges :

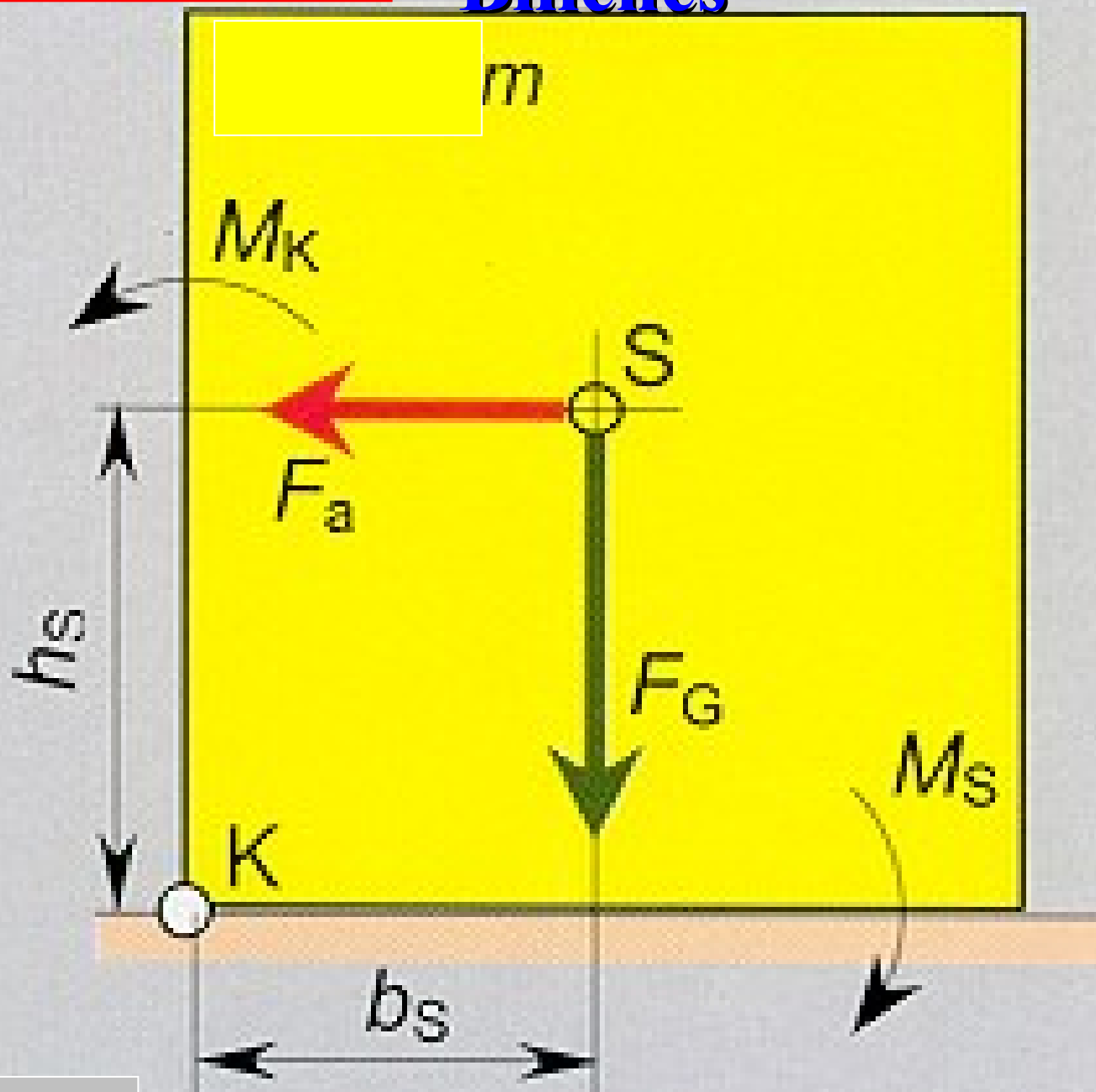
• Előre $\mu < 0,8$

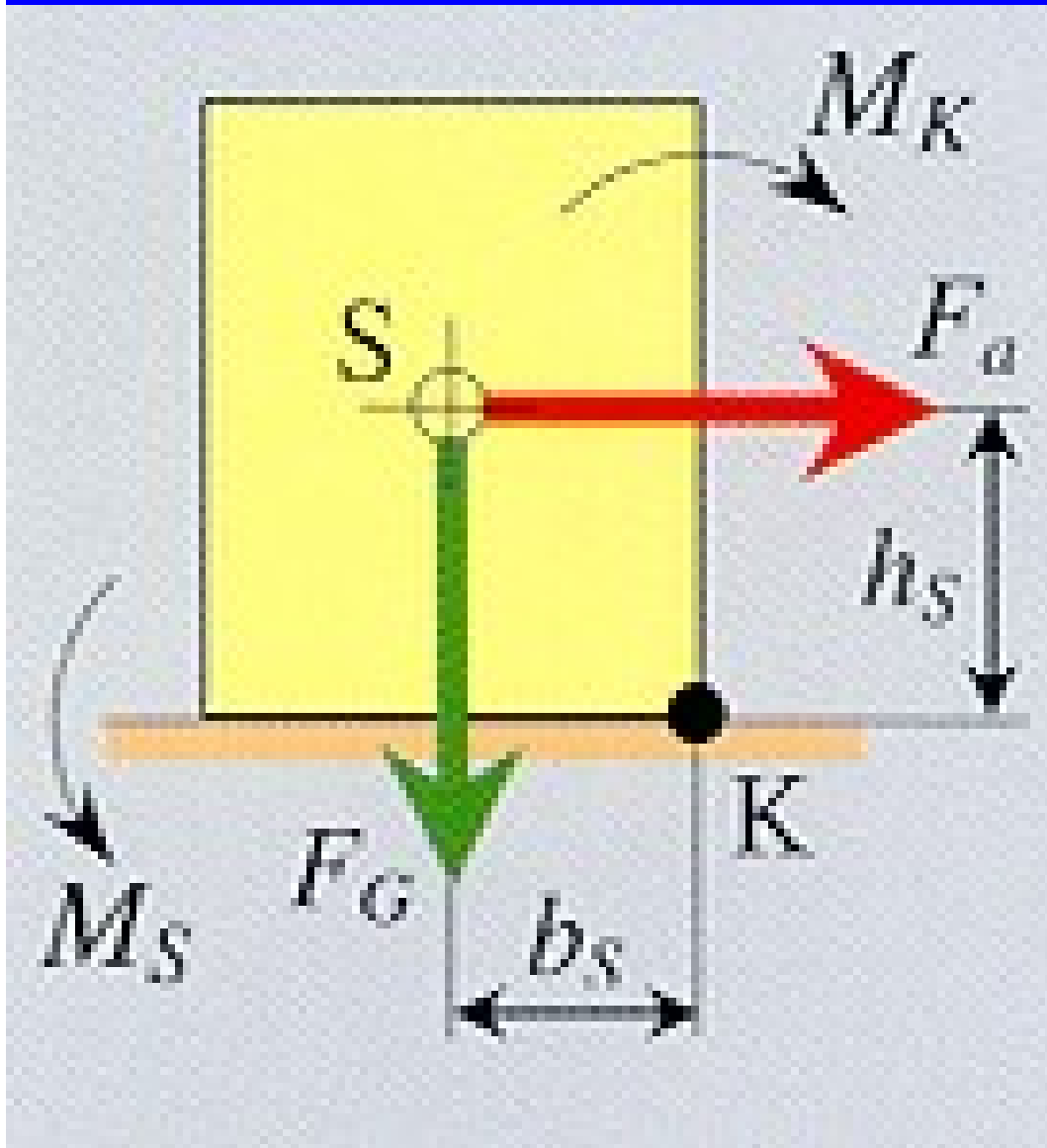
• Oldalra $\mu < 0,5$

• Hátra $\mu < 0,5$

Haladási irány

Billenés

$$M_K = F_a \times h_s$$

$$M_S = F_G \times b_s$$

$$M_S \geq M_K$$

Billenésveszély

Rakomány rögzítés szükséges :

• **Előre**   **bs/hs < 0,8**

• **Oldalra**   **bs/hs < 0,7**

• **Hátra**   **bs/hs < 0,5**

Tartóerő billenésre

Előre

$$F_{HE} = \frac{m \cdot g \cdot h_s}{e_h} \left(0,8 - \frac{b_s}{h_s} \right)$$

Oldalra

$$F_{HO} = \frac{m \cdot g \cdot h_s}{e_h} \left(0,7 - \frac{b_s}{h_s} \right)$$

Hátra

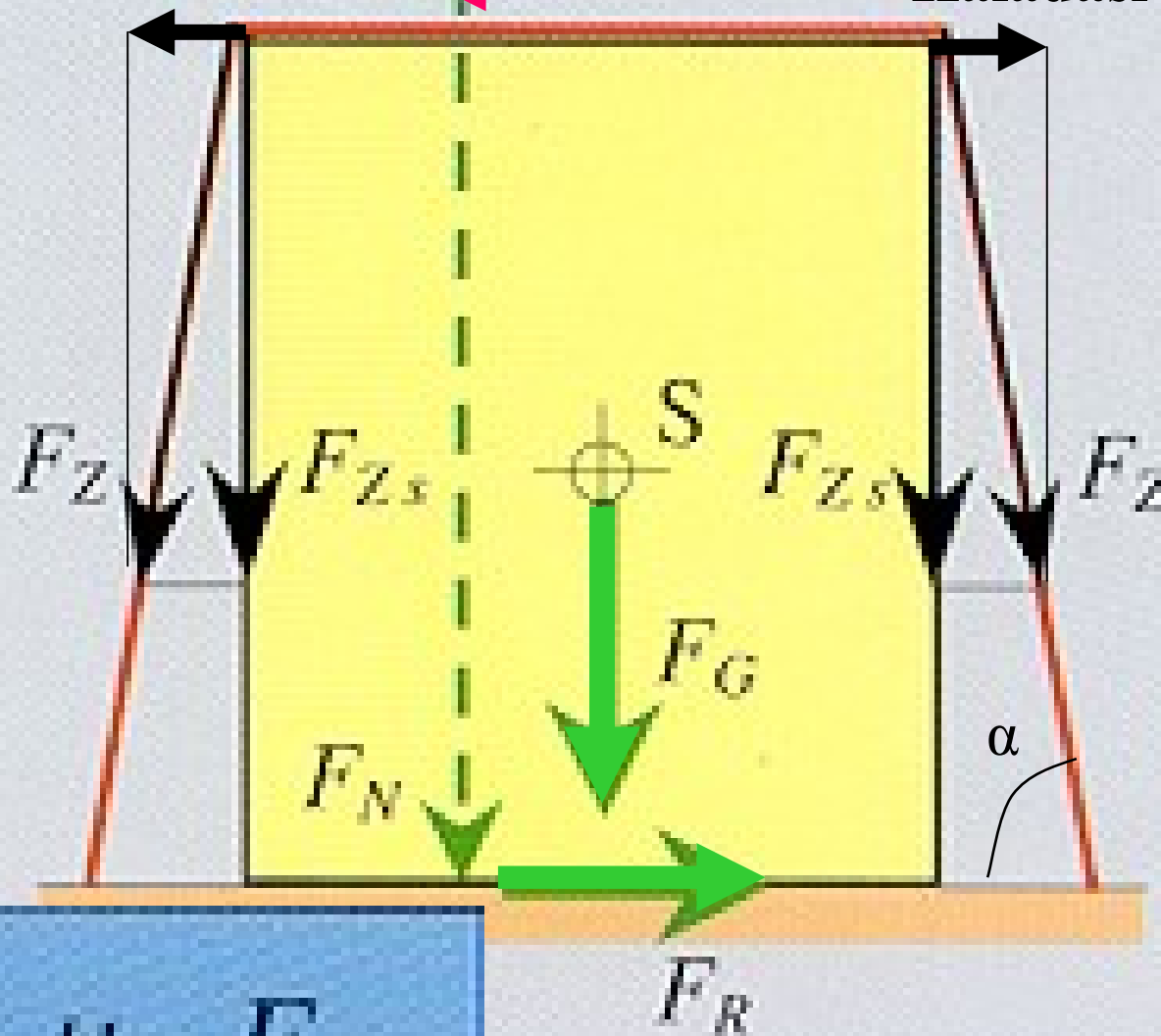
$$F_{HH} = \frac{m \cdot g \cdot h_s}{e_h} \left(0,5 - \frac{b_s}{h_s} \right)$$

Rögzítési módok

- Súrlódás a rakomány és a raktér padló között
- Rakodótér kitöltése
- Pótlólagos biztosító eszközök
- Lekötözés (lefedés, átlós lekötözés, élvédők)
- Lánc, drót
- Súrlódási tényezőt növelő alátét

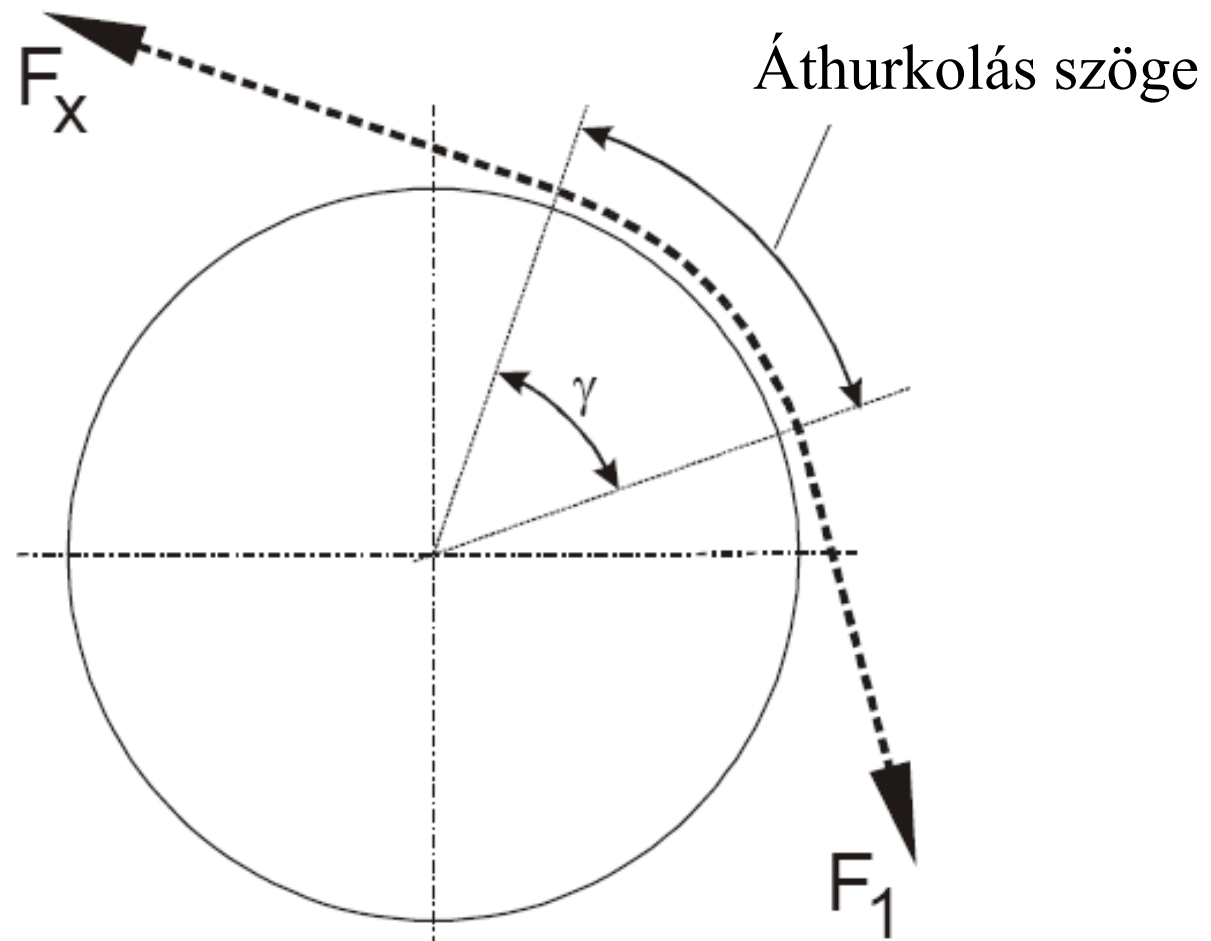
$$F_N = F_G + n \cdot 2 \cdot F_{Zs}$$

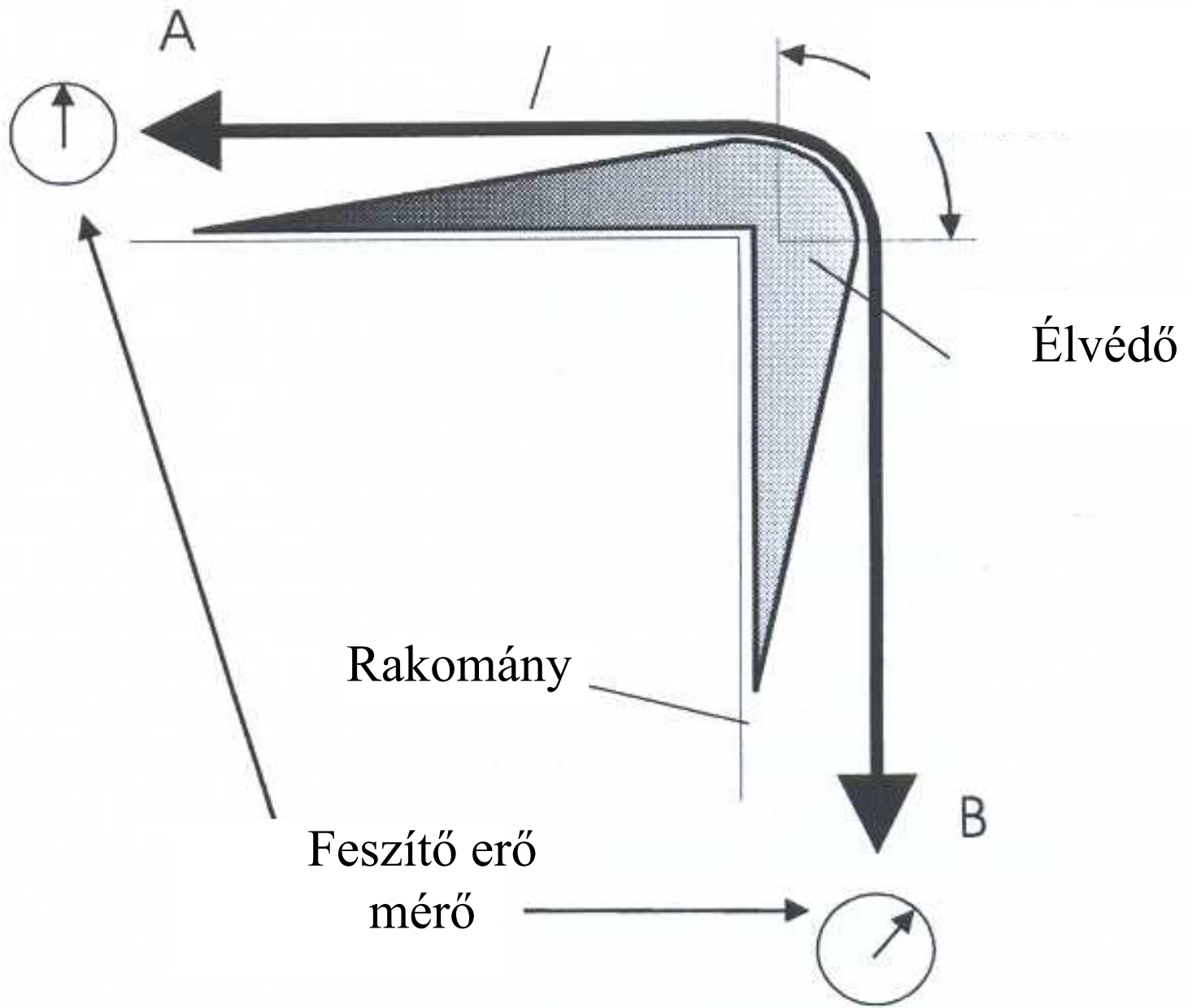
Haladási irány

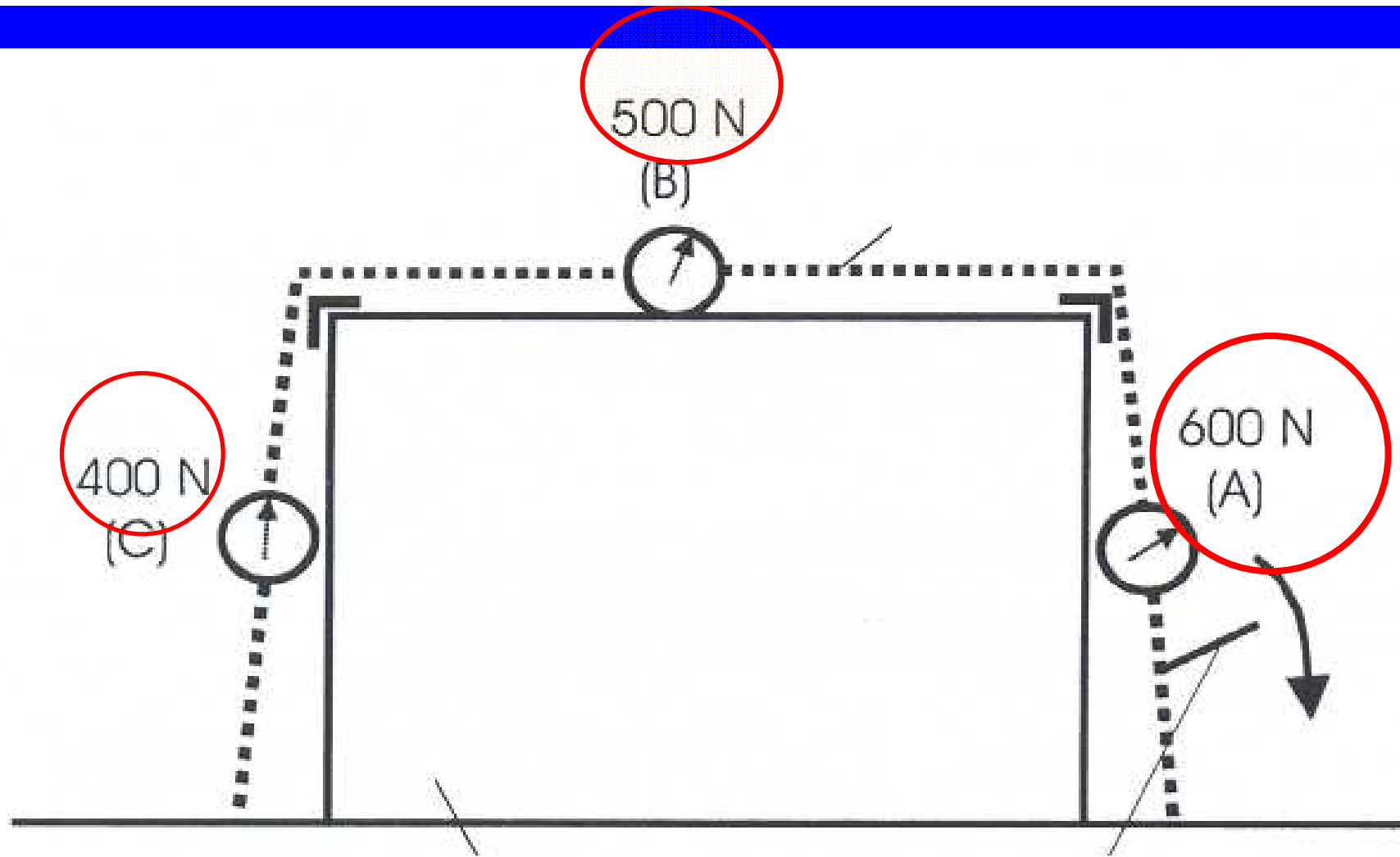

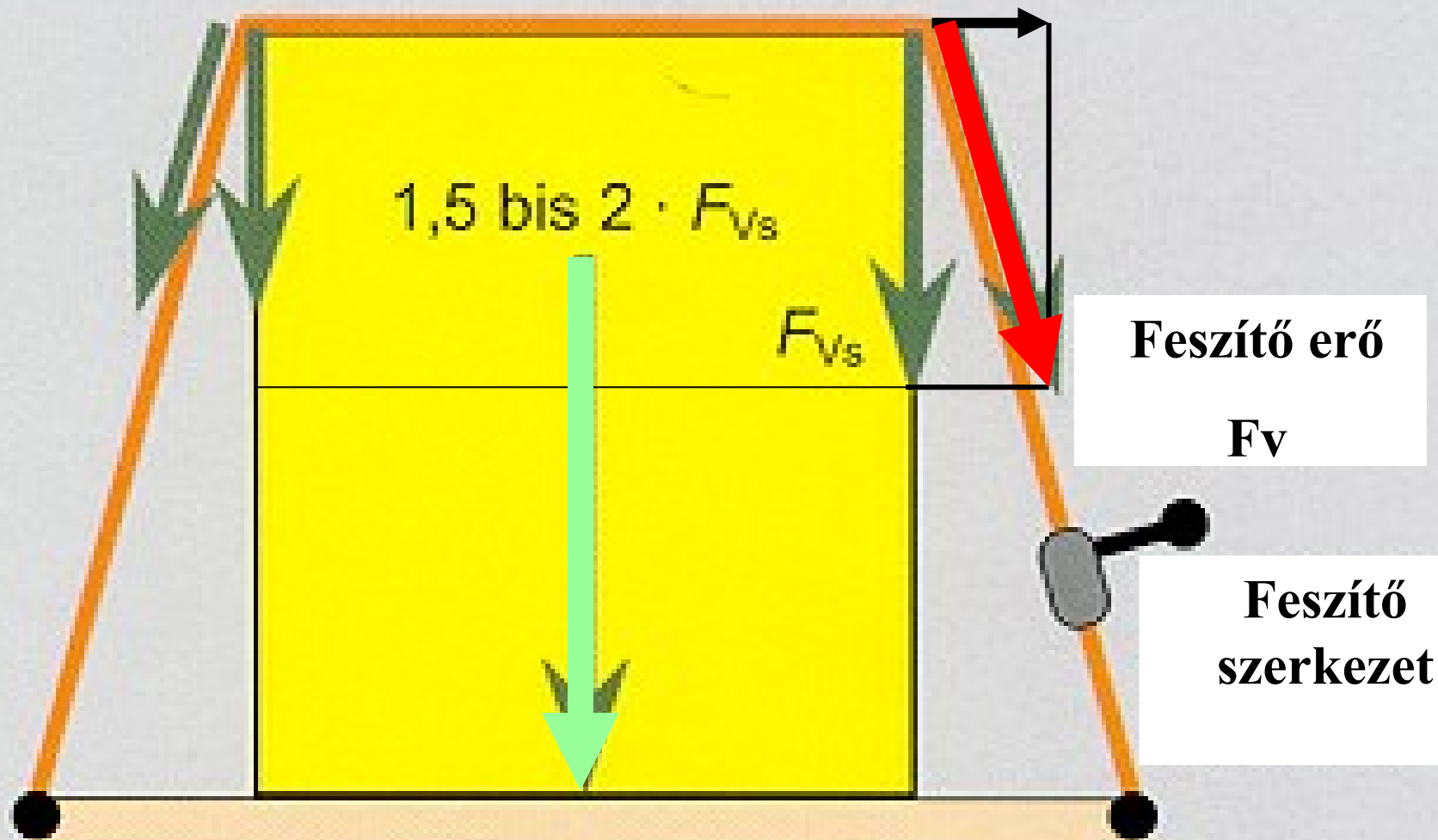
$$F_R = \mu \cdot F_N$$

$1,5 \text{ bis } 2 \cdot F_{Vs}$

F_{Vs}

Feszítő erő

F_v

Feszítő
szerkezet

Feszítőerő átadási tényező (k)

DIN EN 12195-1

k	
k=1,5	Súrlódási viszonyok ismeretlenek (heveder)
$1,5 < k < 2$	Jó súrlódási viszonyok
k=2	Mindkét oldalon van feszítő szerkezet

- Elérhető feszítőerő (S_{TF} – etiketten)
(Standard Tension Force)
- S_{HF} kézi erővel 50 daN elérhető
(Standard Hand Force)
- Feszítőerő max 50 % LC
(Lashing Capacity)

Szükséges súrlódási erő:

$$F_{RG} = m \times g (c - \mu) \quad (1)$$

Leszorítással létrejövő súrlódási erő:

$$F_{RN} = k \times n \times STF \times \mu \times \sin \alpha \quad (2)$$

(1)=(2)-ből

Szükséges hevederszám (csúszásra):

$$n = \frac{m \cdot g}{k \cdot S_{TF} \cdot \sin \alpha} \left(\frac{c}{\mu} - 1 \right)$$

	Normál „racsni” $S_{TF}=250$ daN, $k=1,5$	Hosszított „racsni” $S_{TF}=500$ daN, $k=1,5$
Azonos feszítőerő	3000 daN-hoz 8 heveder	3000 daN-hoz 4 heveder
Azonos hevederszám	8 heveder ≈ 3000 daN feszítőerő	8 heveder ≈ 6000 daN feszítőerő
	Hátrányos!!	Előnyös!!

μ-tényező

TUL-LOG Dresden 2001

Raktér felület	Fapaletta	Fémrácsos paletta	Paletta préselt lemez	Műanyag paletta	Fóliázott rakomány egység
Fa	0,25	0,25	0,2	0,25	0,25
Fa, műgyanta	0,2	0,25	0,15	0,2	0,25
Al-sínek	0,25	0,35	0,2	0,25	0,2
Hullámos fém	0,45	0,2	0,35	0,25	0,35

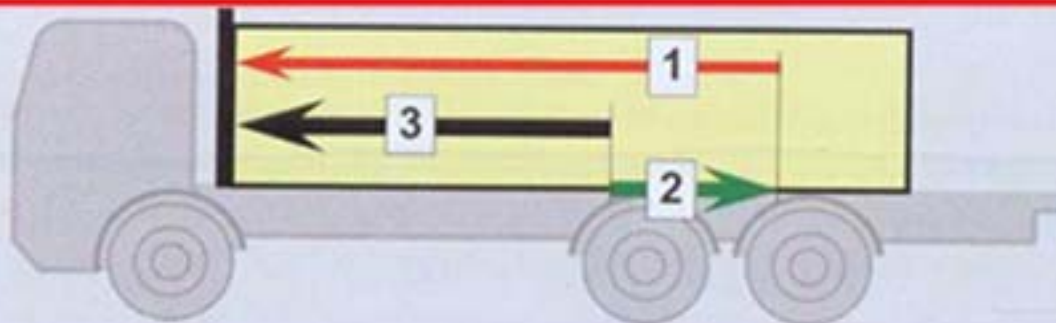
RH- lapok alkalmazása

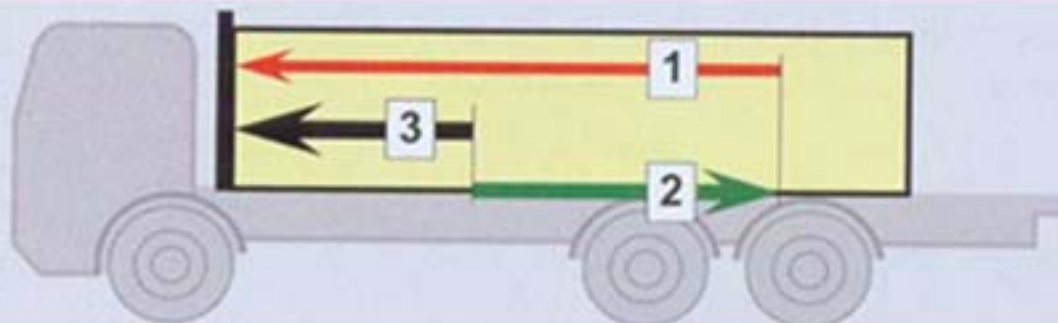
a) $\mu = 0,25$

Pl.: fa-fa

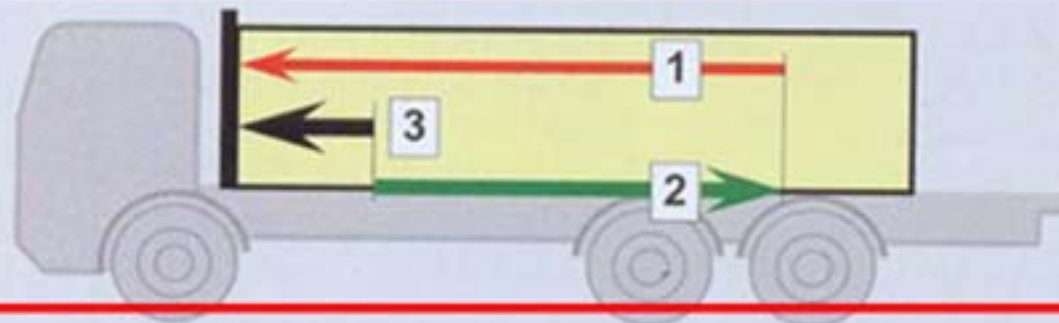
b) $\mu = 0,45$

Pl.: fa- hullam
lemez

c) $\mu = 0,6$

RH- anyag a rakomány
és a rakfelület között

1 - tömegerő

2- súrlódási erő

3- homlokfal terhelése

	Erőhatás előre F_0 (daN)	Súrlódási tényező (μ)	Súrlódási erő F_R (daN)	Homlokfal igénybevétele F_D (daN)
a	19200	0,25	6000	13200 → X
b	19200	0,45	10800	8400 → X
c	19200	0,6 (RHM)	14400	4800 → OK

Homlokfal igénybevétele:

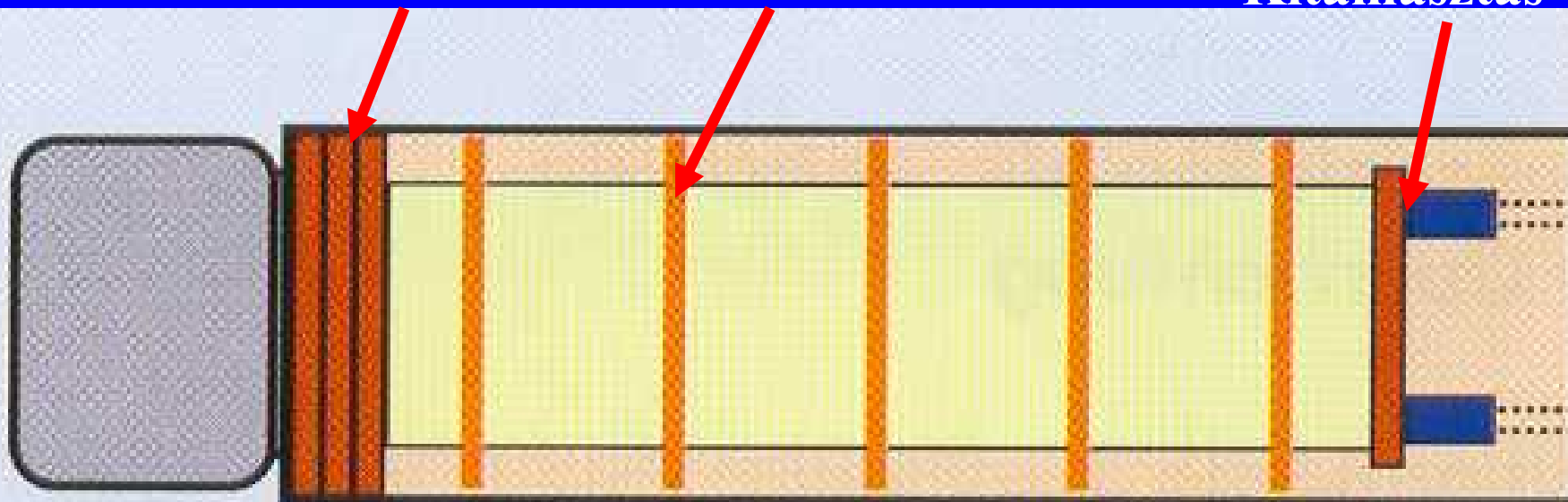
8400 - 13200 >
meg. 5000 daN

Homlokfal

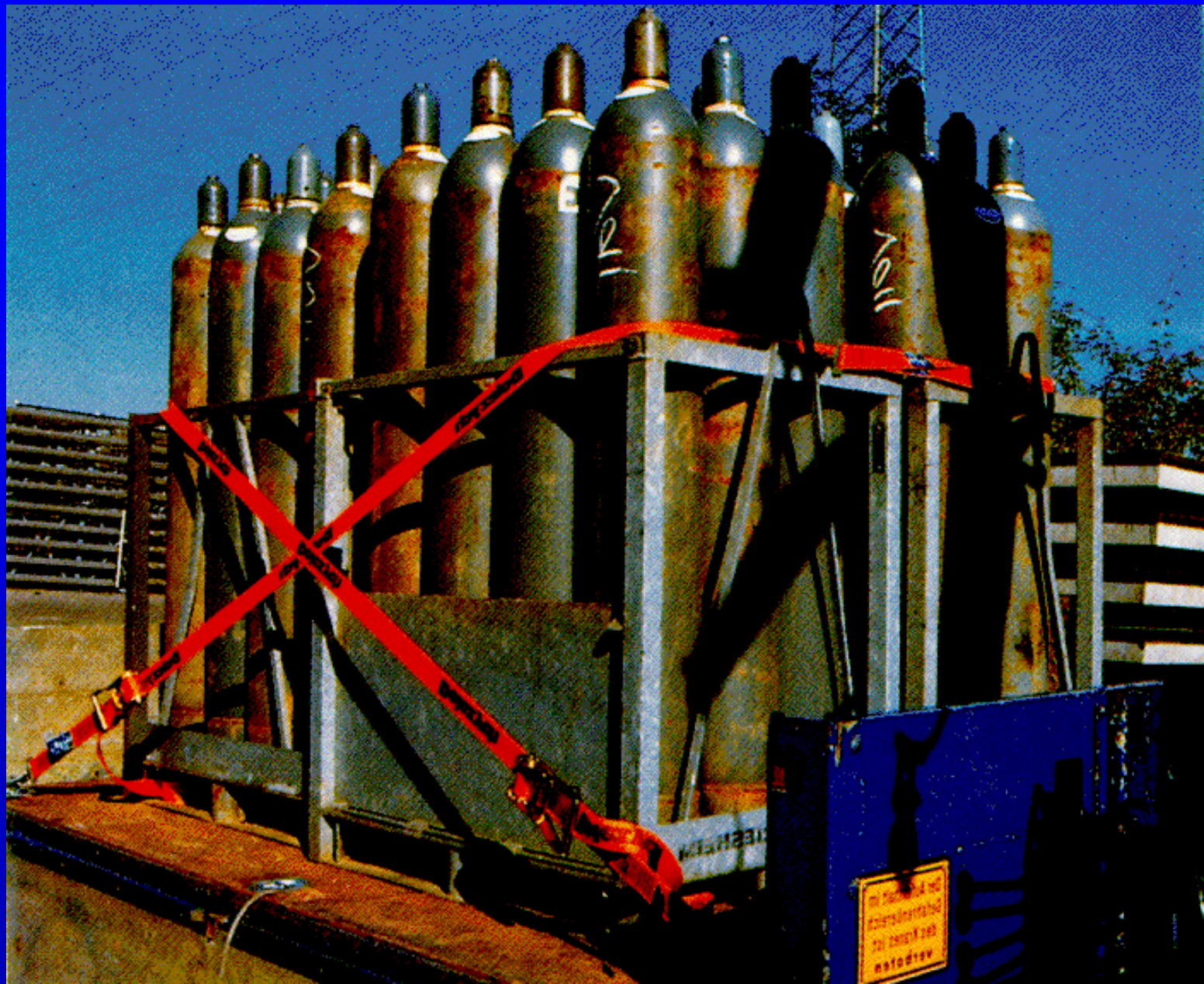
Heveder

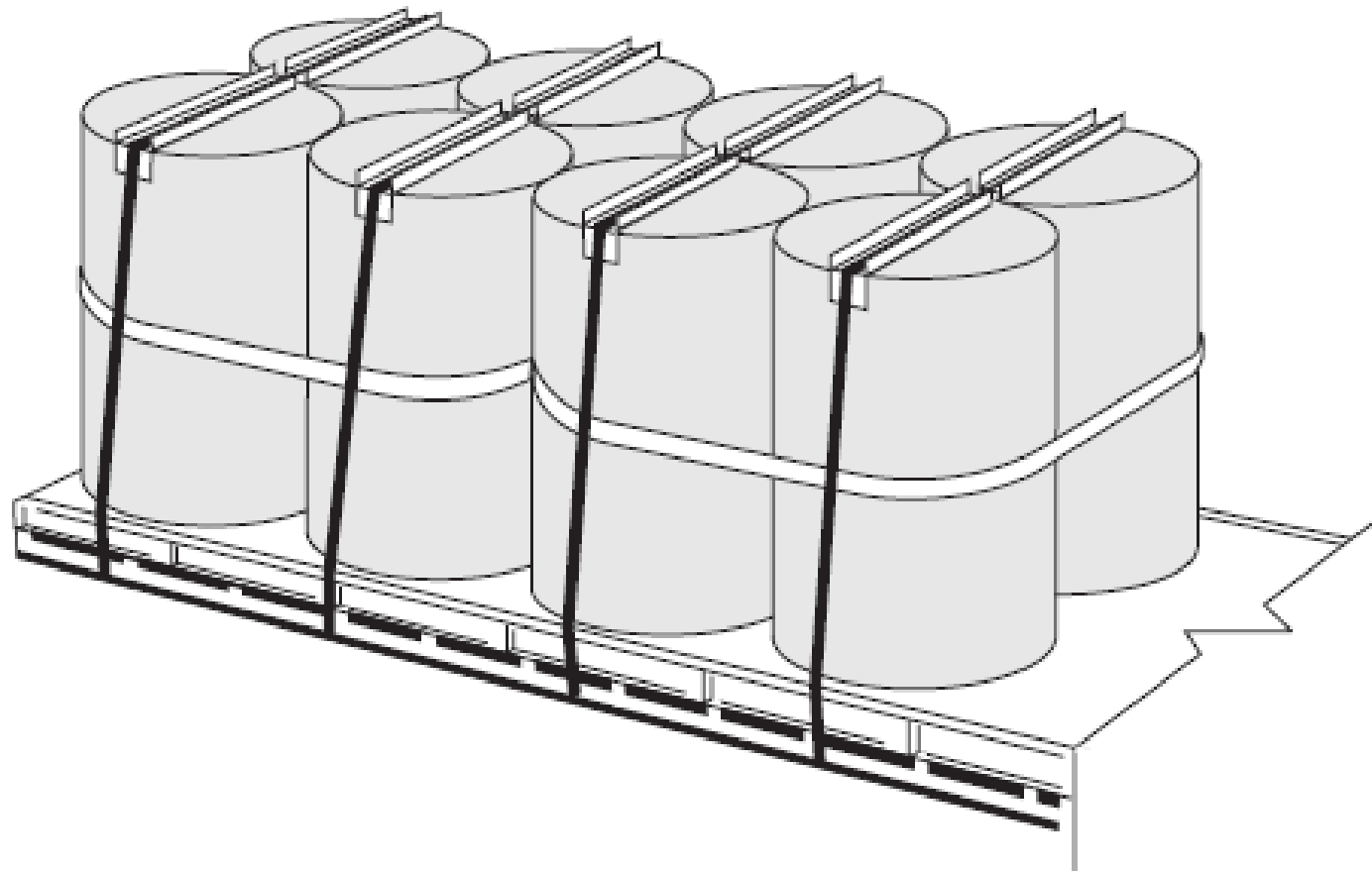
Kitámasztás

Rögzítés különböző eszközökkel

**Veszélyes áruk elhelyezése
és rögzítése**

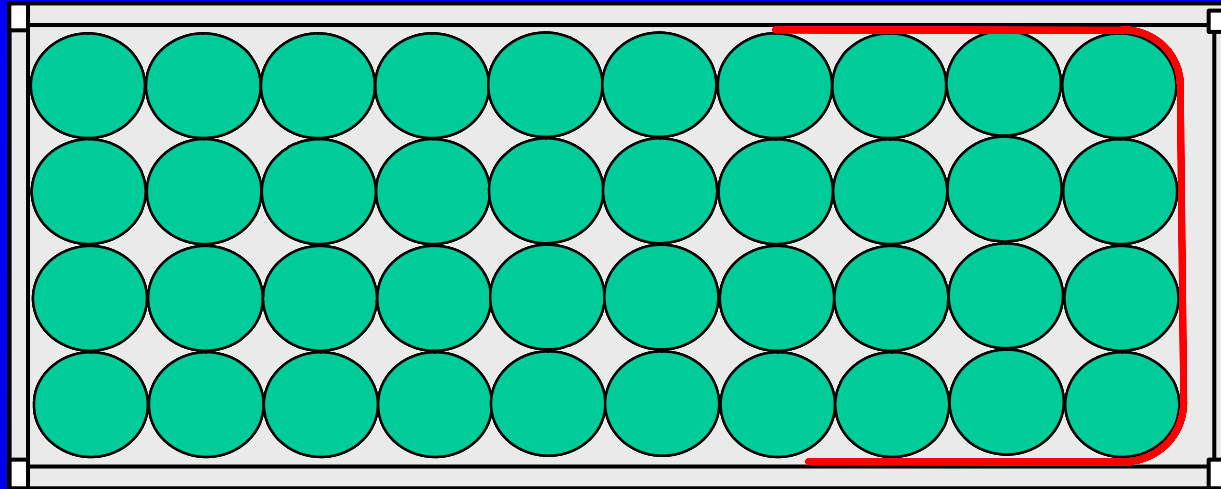

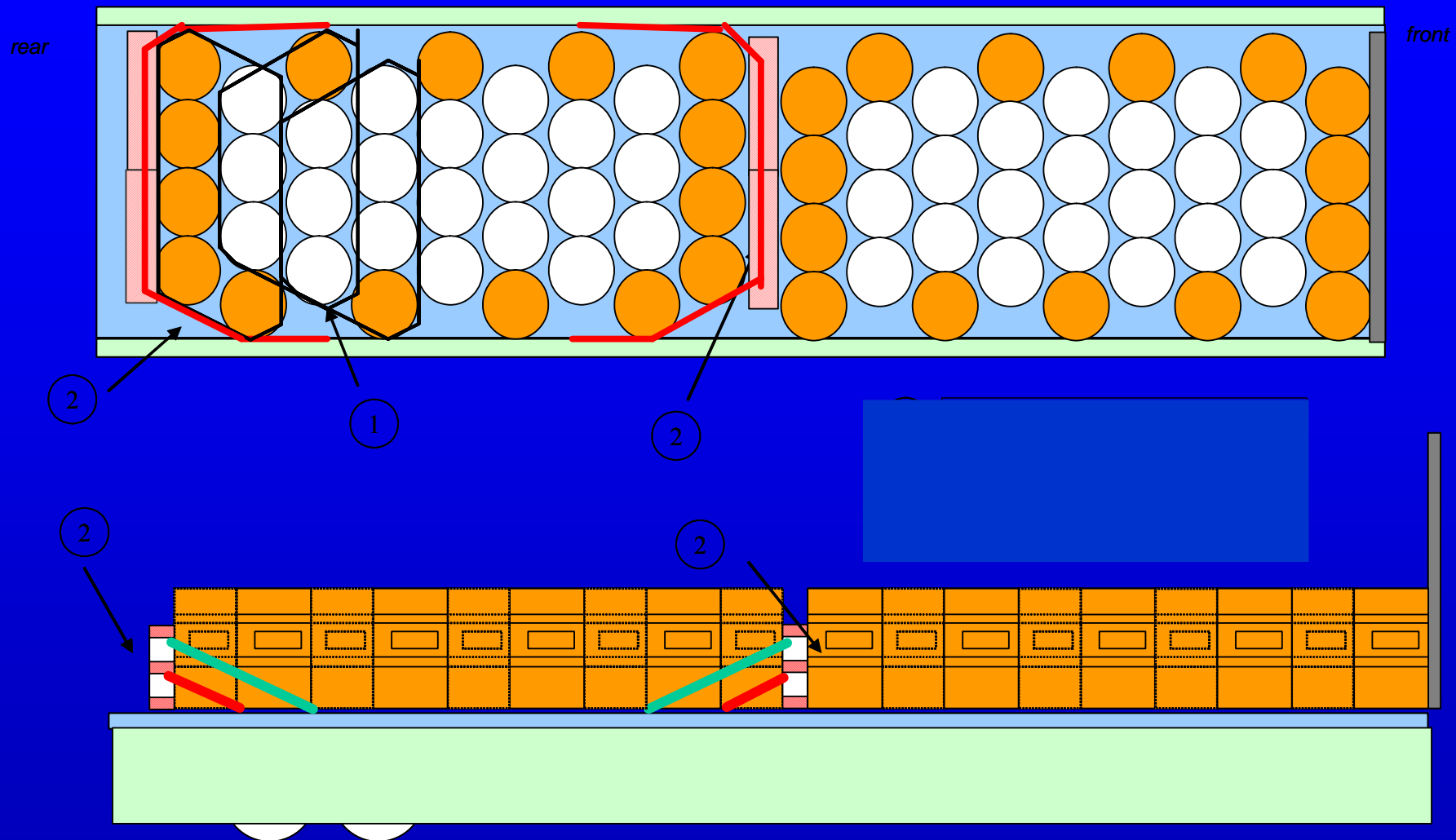

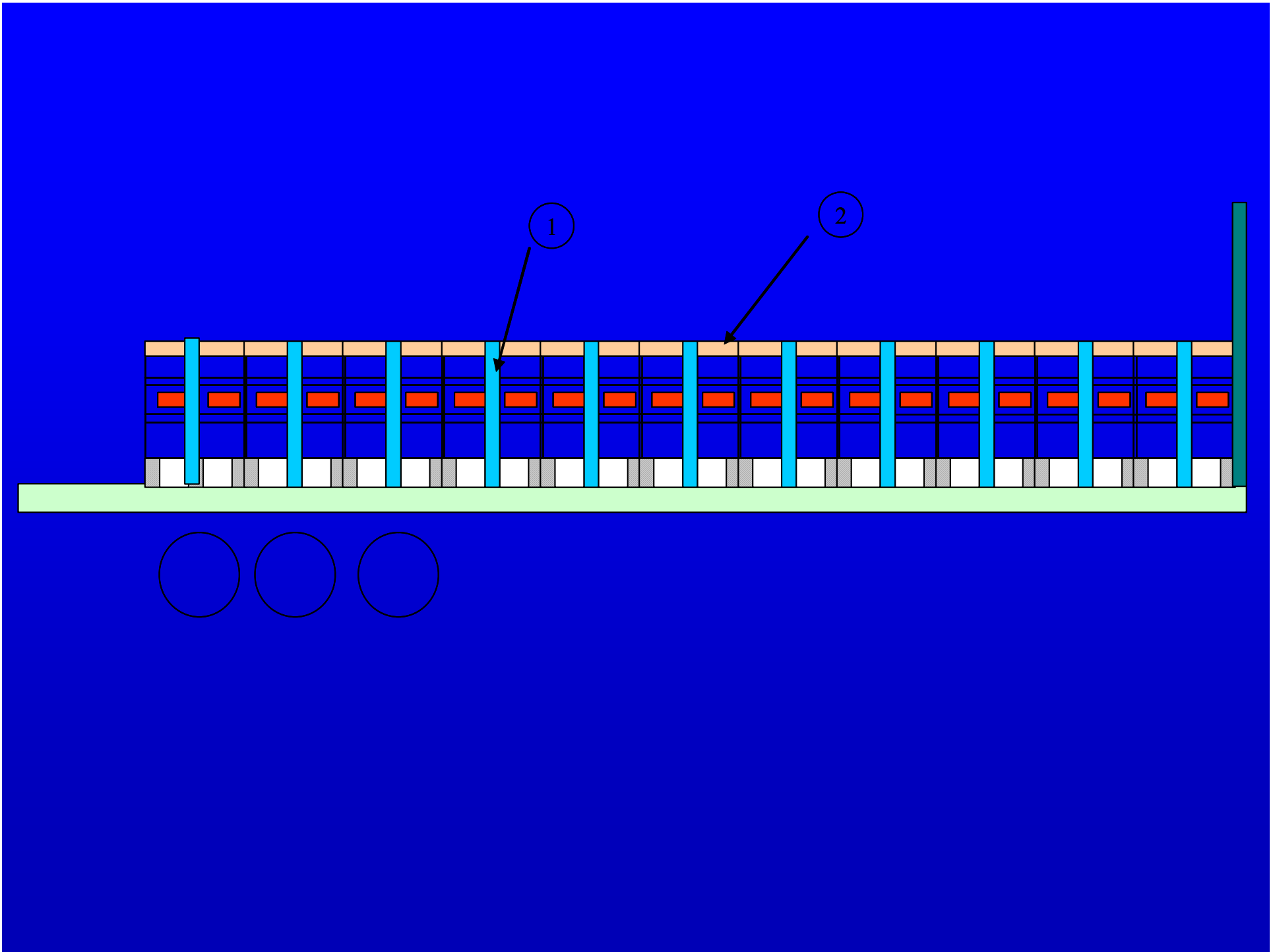

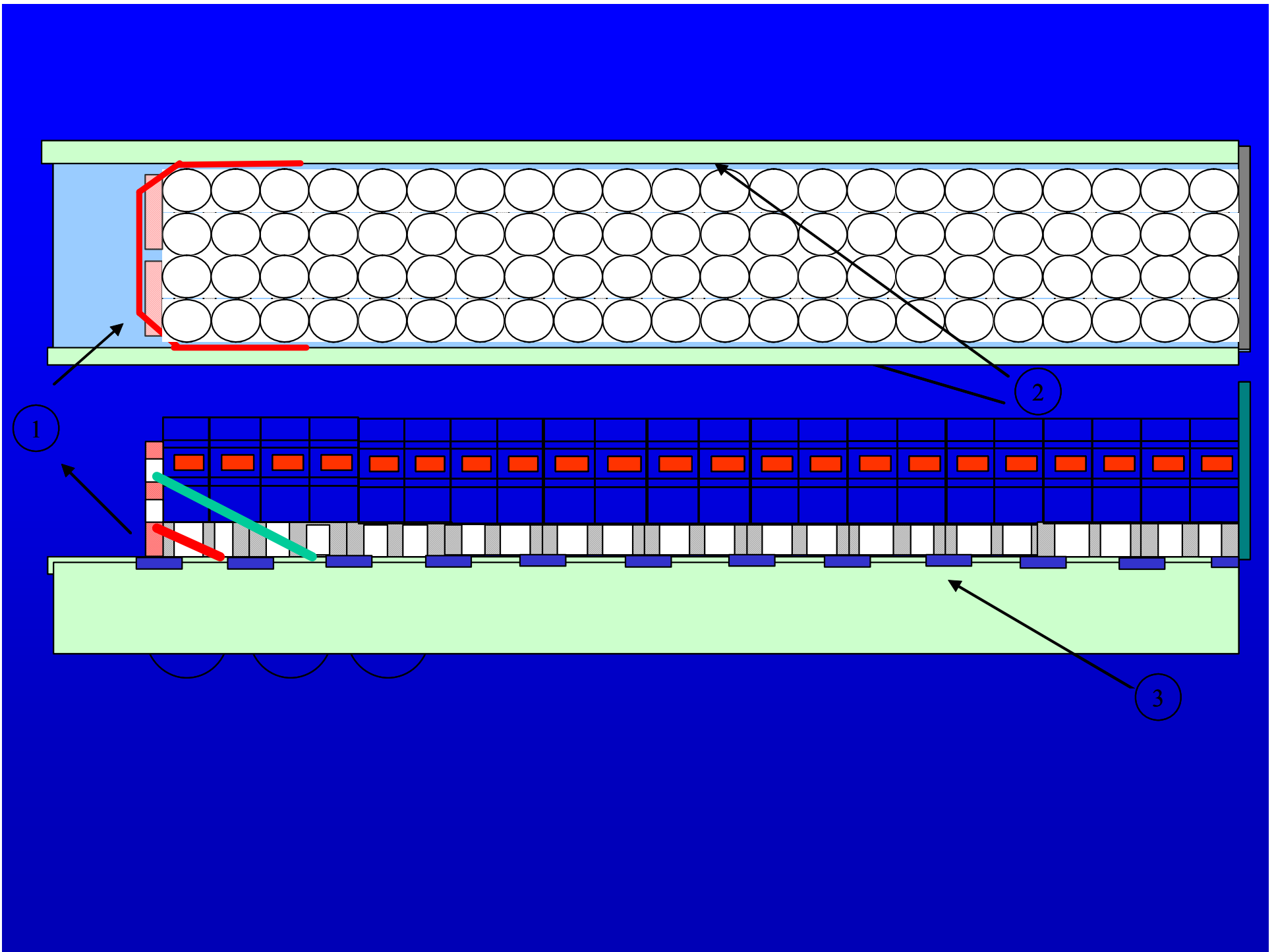

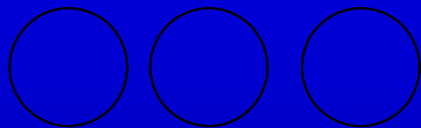
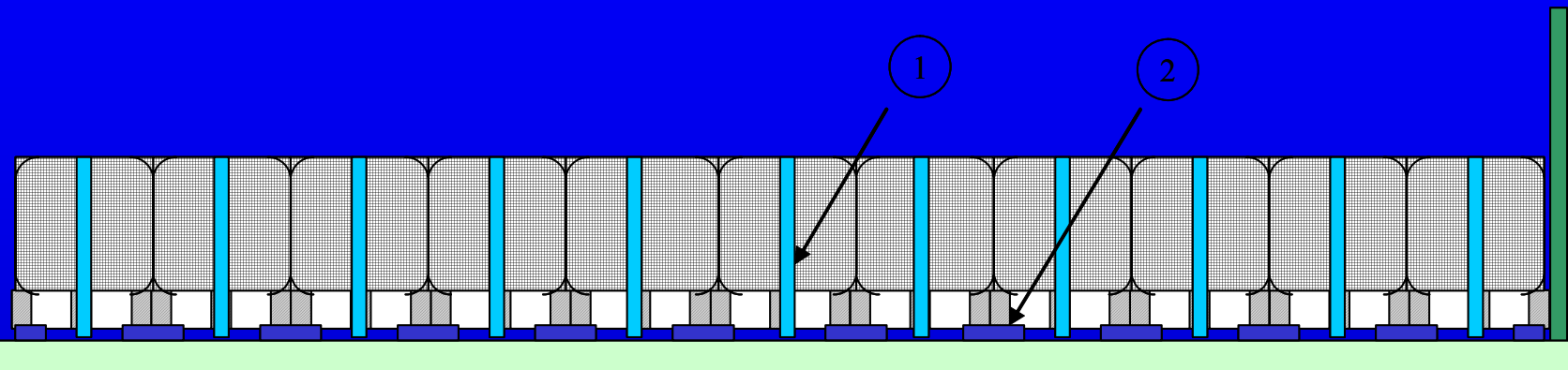
Hordók szállítása állítva

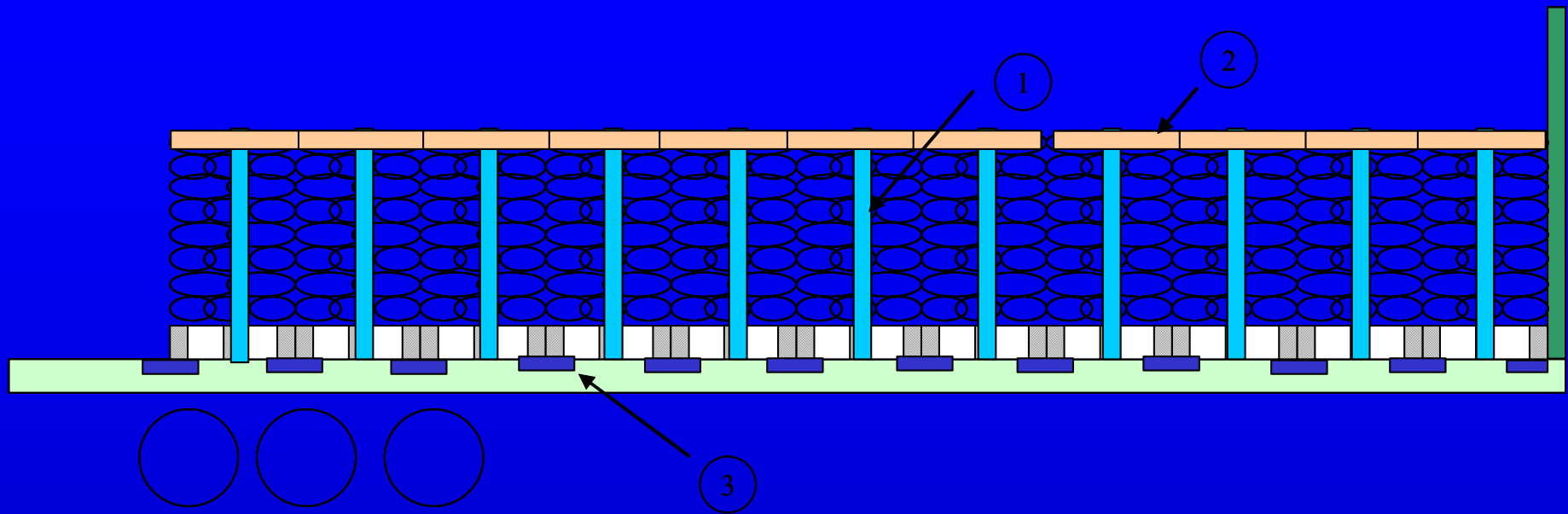

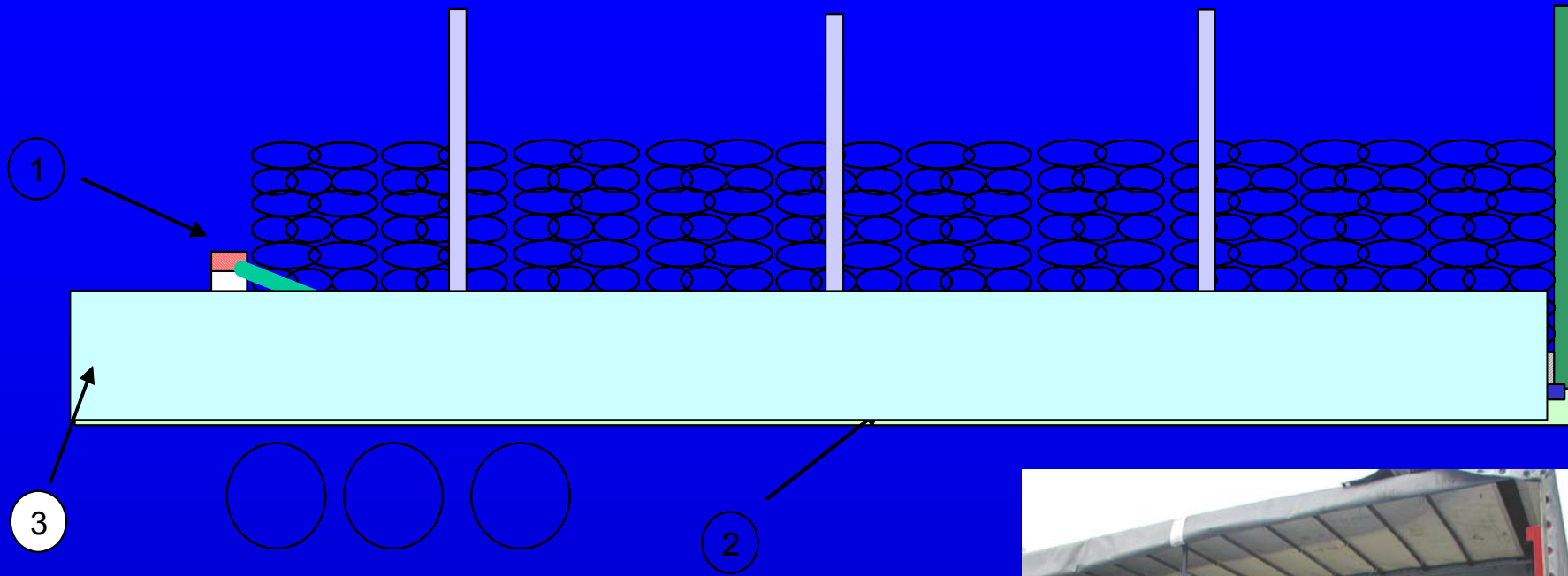
IBC-tartályok rögzítése

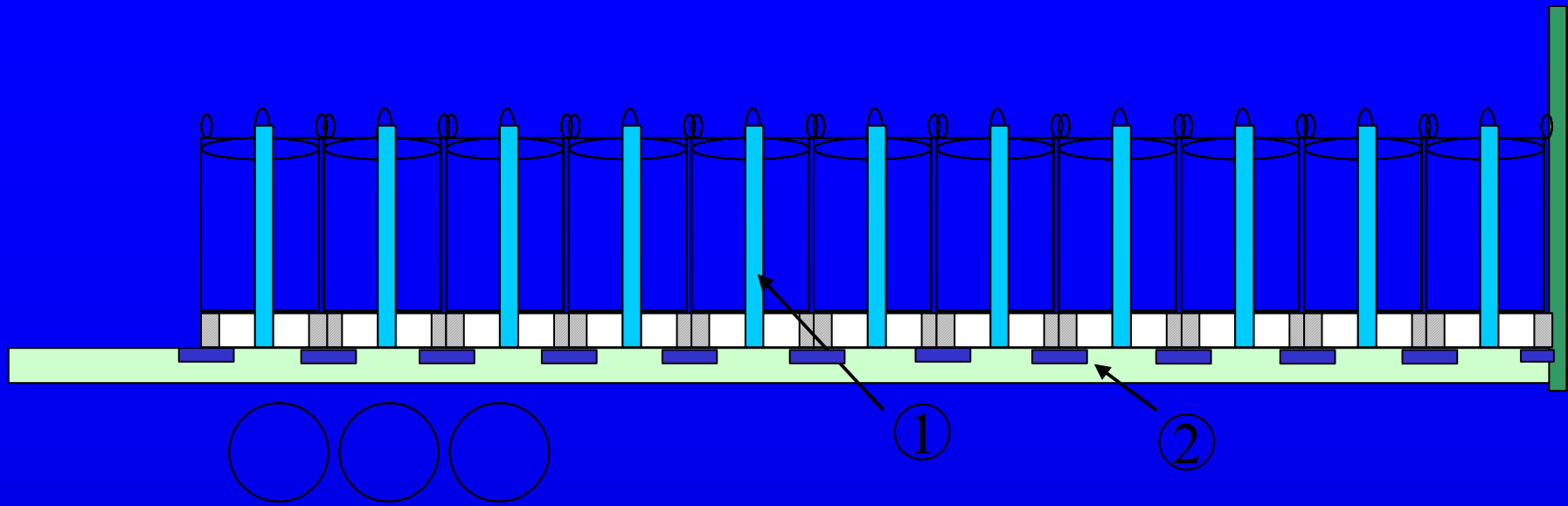

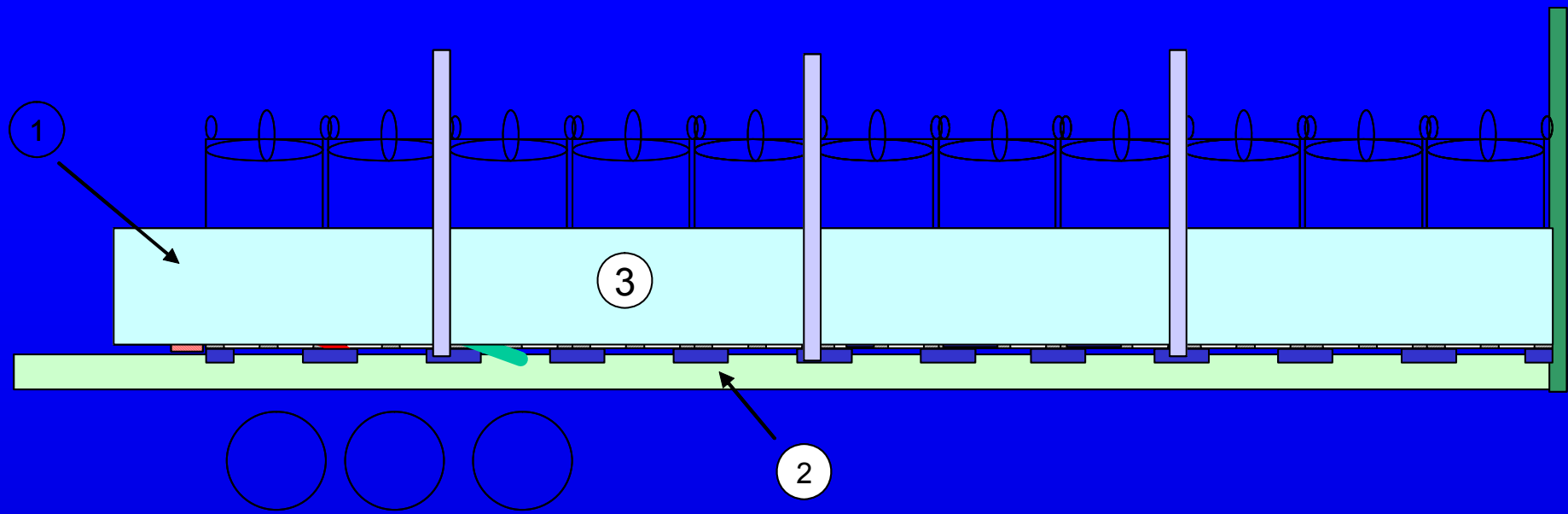

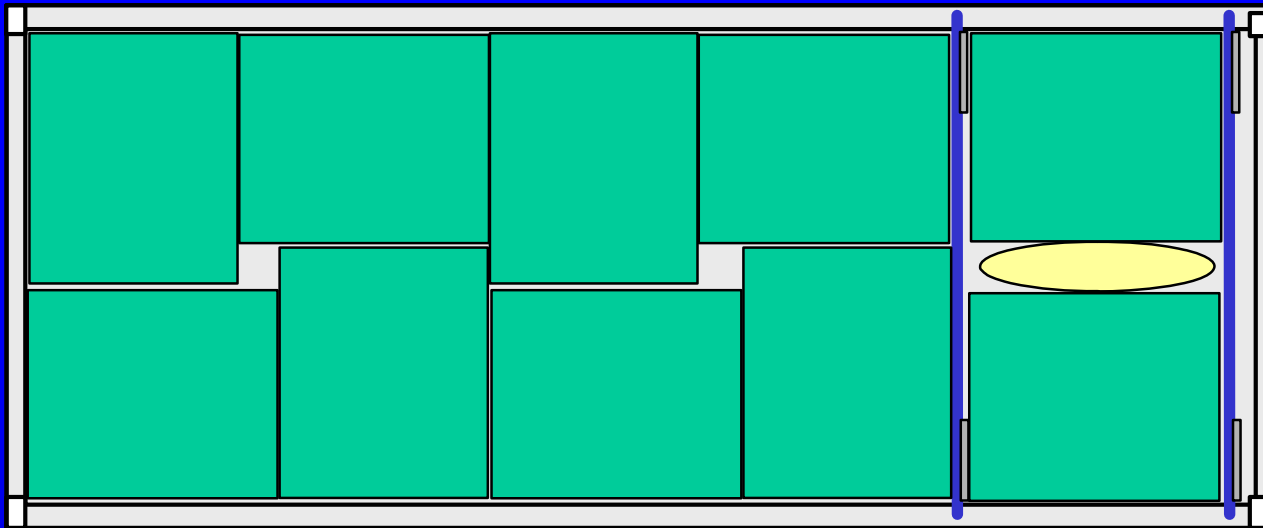
Zsákos rakomány rögzítése

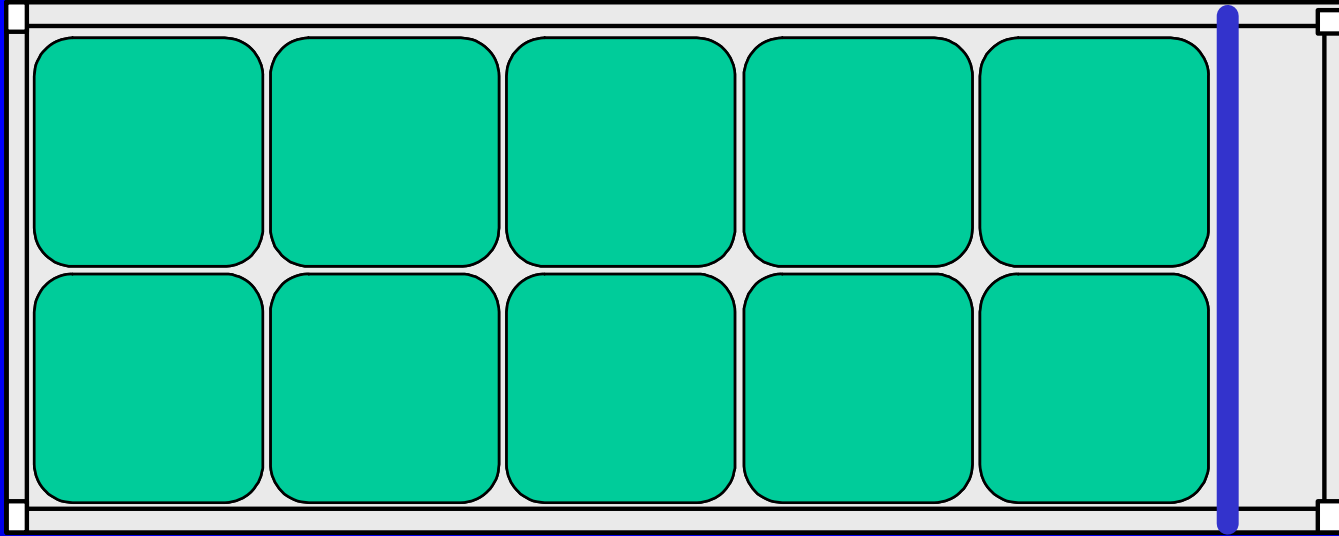

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket**